

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitólír sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, március 22.

Mai számunk főbb közleményei:

Vendégek: A zendülések fészke.
A képviselőház ülése.
A hegyaljai motoros vasút. Irta: Szathmáry J.
Kossuth-napja.
Az aradi országos tornaünnep.
A politika eseményei.
Véres sorozás Kisjenőn.
Harmincezer korona fölösleg.
A törvényhatóság banketteje.
Tárcsa: Akvarell. Irta: Albisy Kálmán.
Csarnok: A szolgálat. Irta: Bródy Sándor.

A zendülések fészke.

Arad, március 21.

Ma kezdődött meg Aradmegye két járásában az 1903. évi fősorozás. Furcsán hangzik ez így, de annál furcsább hangzik az, hogy már a sorozások első napján *vér folyt*.

A seprősi vérontás értelmi szerzői ez alkalommal is célt értek. Sőt avval dicsekedhetnek ezek a véreskező emberek, hogy ma egyszerre két helyen is kikelt a gondosan elvetett mag. Egy és ugyanazon a napon, Aradvármegyének két különböző községében esett sérelem a társadalmi rendben, s a mi még fájóbb: a törvényen

A törvény iránti tiszteletlenség, a felsőbbség lenézése lavina módra terjed a vármegyében s maholnap az anarkia oly általános lesz, hogy majd a segítő kéz nem tudja, mi legyen a baj korrektívuma.

Kisjenőn, a lázadásairól hirhadt járás székhelyén, ma a sorozásra elővezetett

legények törték ki oly elégtelenségbe, mely végül is vérrel végződött. Ugyanennek a járásnak egy másik községében, Kerülősen pedig a választójog reformja érdekében elrendelt statisztikai adatgyűjtés miatt volt lázongás. Amott azért volt a vérontás, mert a legények, hivatkozva arra, hogy a sorozás törvénytelen, nem akartak a mérce alá állni, sőt a hatóság erélyes felszólítására közáporral feleltek; emiatt pedig azért forrott fel a román lakosság vére, mert azt hitték, épügy, mint a minap Zarádon, hogy a statisztikai adatgyűjtés nem egyéb, mint leplezett képviselőválasztás, melylyel ki akarják őket játszani.

Az egyik esetből épügy, mint a másikkól világosan kitűnik, hogy izgatók kezei működtek. Aki az események mögé lát, az nyomban ráismer a kezekre, a melyek ebben a két esetben az öntudatlan embereket irányították. Többször megírtuk már, nem szükséges tehát újból felfedezni a bűnösöket, akik ezeket a megszegyenyítő színjátékokat rendezik. Mert színjáték az egész, de nagyon veszedelmes.

A besorozott ujoncok *törvénytelennek* tartották a sorozást. Tehát tudják nagyon jól, hogy az ujoncozás törvényen alapszik. Mihelyt pedig ezt tudják, akkor tudniok kell azt is, hogy az ujoncozási törvény immár hatályba lépett. Világos tehát, hogy valaki félrevezette őket. A milyen intelligencia kell annak megismeréséhez, hogy sorozni nem szabad, époly intelligenciával be lehet látni a helyzet megváltozott voltát.

A másik, a kerülősi egyenesen halhatatlan. Mert az igazán elképzelhetetlen, hogy olyan rendelkezésért lázongjon egy nép, a mely rendelkezés a legkeresettebb jogot: a választójogot akarja ennek a népnek kiterjedtebb mértékben biztosítani. A kutya sem harapja meg azt az idegent, aki kenyeret dob oda neki. A lázításnak, az esztelen izgatásnak a legcsunyább formája ez.

Ha fellebbentjük a fátyolt, mely az események motivumát takarja, ott fogjuk látni a legörültebb tablót. A szociálisták karonfogva a nemzetiségi agitátorokkal. A magyar állam legveszedelmesebb ellenségei egy cél felé való törekvésükben.

Az aradmegyei románság, mint azt a mai két eset mutatja, nagyon fogékony új ideák iránt. Elfogadja még a lehetlent is igazság gyanánt, példa rá a kisjenői eset, és bombának nézik a cipót, példa rá a kerülősi eset.

Ebből pedig az a tanulság, hogy ezeket a könnyen hívő embereket még mindig meg lehet téríteni a helyes utra. Ha elhitték azt, ami abszurdum, annál könnyebben el fogják hinni azt, ami valószínű. Ha hitelt adtak az illogikus tévtanoknak, annál meggyőzőbben fog rájuk hatni a logikus tanítás. Erre a szerepre, melynek feladata egészséges felfordulást csinálni a vármegyében, leghivatottabb emberek a jegyzők, lelkészek és tanítók. Az ő vállalkra nehezedik ez a kötelesség, a melyet annál is inkább teljesíteniök kell, mert ha úgy fejlődnek a viszonyok s ha ilyen arányban vész el a törvény

Akvarell.

Irta: Albisy Katalin.

Hárman ülnek az őszi verőfényben fürdő vadszőlős verandán. Egy őszhajú ember, egy őszhajú asszony, meg egy őszhajú leány. Az ember — szelíd, kékszemű aggastyán — puha, vattás székben az ujságot olvassa lönhangon. Az asszony jó meleg nagykendőben, hosszú fehér fatükkkel, szürke-fekete csikos sálát köt. A leány, aki vendég a háznál, bő angol kabátban, kőköröcsinybokrétát rendezget.

Körülöttök szelíd bájjal terült el a szép, őszutói délután. Vörös sárga falevelek táncolnak az ágakon, de látszik a libbenésükről, hogy már sirban a felláruk. A kerti ágyacsokban zörgő kórók sorakoznak, tarkaság sehol, legföljebb egy-két lábbeteg georgina szomorkodik az elfekettült kórón.

A két asszony lélegzetét visszafojtva hallgatja a szép szerelmi idyllt, melynek az öreg ur éppen a végére ért. Szép volt nagyon. Leány és ifjú egymásra találtak benne, ezer akadály után egymásé lettek, hosszú, boldog életet éltek.

A leány merengve néz maga elé. Fáj-e a szíve? Vibrál a lelkében ezer bolondos álomképek soha se teljesült káprázata, ki tudná megmondani? Arcát átszellemültté tette az önlgyőzés disz fénye, de szeme — küzdő

lelkének tükre — mozdulatlan rejtély, mint éghenyülő kősziklák ölében a csendes tengerszem.

Lopva, gyöngéden nézi őt az asszony. Szereti! Bizonyosan bánja, hogy nem ment férjhez. Hogy úgy eldobta magát az emberi élet üdvét. Oh, ő és a ferje nagyon szép életet élnek. Jó gyermekek veszik őket körül. És pajos kis unokák, fényes tallérokra számítva, már bizonyára himezik is nagyapónak, nagyanyónak karácsonyra a jó meleg papucsot.

Aztán mennyi fény, mennyi üdv ebben a közös negyvenöt esztendőben! Az árnyak? Mire idáig értek, Isten tudja hogyan, de úgy eltűntek, mint napfeljöttén a lompos őszi ködök, a szélesmedrű, csendes vizek mentén.

És gondolkozik az ember is. Majd lassan fölemelkedik, fáradt léptekkel a kert felé megy. Szeretettel követi szemével az asszonyt. Oh, ha most annak a csöndesen sőtálgató öreg embernek egy csókot lehetne adni.

Aztán ismét a leányra néz. Mély részvét támad iránta szívében s mert kora gyermekkoruktól nem látták egymást, a kíváncsiság egyszerre önmagának is megdöbbenően, mintegy provokáló merészséggel hagyja el alakját.

— Már oly sokszor gondolkoztam azon, Nelli, mi volt az oka annak, hogy férjhez

nem mentél? Voltál-e te valaha igazán szerelmes?

Három szál kis kőköröcsin megrezzenve hull a földre a leány fázós ujjai közül. De mire fölemeli, már eltűnik szívéből az a kínos dobbanás, mely előbb csaknem fellökte őt a székről. Aztán csendesen, meghatottan csak ennyit mond:

— Voltam.

Csend lesz ismét. Az asszony szinte megijed a saját tolokodó kíváncsiságától, de a leány nem haragszik, sőt mintha jól esnék neki, ha kibeszéli magát, szolid mosolylyal szól ismét.

— Olyan régen volt, hogy már magam is alig hiszem. A forradalomig k li visszamenünk és hiszed-e, hogy bűbájos varázsát még most is érzem? Én azt a telet, amit tudok, egyik nagynénémnél a fővárosban töltöttem. Miért részletezni az akkori időket? Az egész ország ki volt forgatva önmagából és hol a lázas öröm, hol a mélységes keserv izzókohójában égett azalatt a másfél esztendő alatt. Ma sirtunk, holnap kacagtunk. Ha nyit az ajtó, nagy, nemzeti éposz szele zugott be rajta. Az ablakon ágyudörgés, patkók csattogása, dobpergés, trombitaharsogás hallatszott. A közös veszedelemben idegenből jóbarátok lettek és a szívek megértettek oly dolgokat, melyeket máskor maguk is elítéltek volna.

Az ilyen idők mesés gyorsasággal fejlesz-

lábai alól a talaj, akkor nagyon könnyen tabula rasa-t csinál az elvakított románság.

Hogy pedig a két zendülés újabb tanulság nélkül el ne muljék, szükségesnek tartjuk ideiktatni, hogy Aradvármegye területén a közelmúltban kilenc zendülés fordult elő. Mind a kilenc pedig a kisje-női járásban. Tudjuk nagyon jól, hogy a fellázított nép egyszerre megjuhászodik, mielőtt lőtávolban van a katonaság. A megtámadott rend, a veszélyeztetett személy- és vagyon-biztonság védelme megköveteli, hogy Kisjenőbe, állandó tartózkodásra, katonaságot rendeljen ki a vármegye. Enélkül már ennél a népnél nem lehet a törvénynek érvényt szerezni. □

Samassa érsek bíborosságának több oldalról lanszirozott hírével illetékes helyen puhatólódzásnak és hangulatkeltésnek tartják, melynek az a célja, hogy a bíretum osztogatásánál Eger harcias főpapjának neve is szóba jöjjön. Komolyabb jelentőséget ennek a naiv próbálkozásnak beavatott körökben épen nem tulajdonítanak. Talán ha a szabadelvű kormány és párt megbukott volna s egy klerikális rezsim váltotta volna fel azt, akkor nem lett volna kizárva, hogy Samassa is megkapja a bíbort. Azonban nagyon valószínűtlen, hogy most, midőn az obstrukció bukását ünnepli az ország, épen az a főpap emeltessék a kardinálisok körébe, a kiról a Szederkényi-féle felforgató párthoz való viszonya tulon túl ismeretes, valamint az is, hogy a bíbor köpenyt Szent István palástjából is kész lett volna kihalásni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 21.

Szürke és egyhangu ülés volt a mai, olyan, mint a béke napjától kedve mindegyik. Sem a folyosón, sem az ülésteremben nincs élet, s mindenki biztosra veszi, hogy a t. Ház ma végleg letárgyalja az 1904. évi ujoncjutalékról szóló tervnyjavaslatot. Kuruc Thaly Kálmán is ebben a hitben van, mert hírd adja

tit az indulatokat. Napok éveket számitanak bennük és a forrongó szenvedelmek egzaltált gyupontjában herionnákká nőnek a tizenöt esztendő lányok.

Annyi voltam akkor. Egész nap az ablaknál ültem. Megvoltak már az ismert utcai alakjaim és bocsássza, meg a forradalom géniusza, hogy álmatlanul töltött éjszakáim glóriával övezett tárgyai a katonák voltak. A nagy, bátor hősök a félistenek, kiknek neve egy egy diadal után büvöletként röpül ajakról-ajakra.

Csak hogy ezek a tüneményes hősök megszöve voltak tőlünk. Künn ágyudörejtől visszhangzott a magyar föld, de nekünk a fővárosban addig még a háboru iszonya helyett, annak inkább izgatottan érdekes, rendkívüli változatosága töltötte be napjainkat. Másszóval, nekem a háboruról a vitéz tábornokek helyett egy csinos kis hadnagy jutott, aki csapatjával naponkint elhaladt az ablakunk alatt. A rengeteg emberáradaton keresztül, szemünk hogy gyanem, össze is villant párszor s én a boldogságtól a szoba homályos háttéréig szédültem, egy pillantás után. De aztán nagyon büszke lettem, hogy észrevettegy katona, egy hős, aki kitudja, hány csatában lehetett már eddig? És álmatlan éjszakáimat új tündérvilág népesítette be. Ott száguldottam én is a véres csaták árjában, ágyudörreje, fegyverropogás közt és gyengéden kötözgettem a győzelmek csatában megsebesült kis hadnagy homlokát.

Egy reggel aztán csakugyan a részegítő kiáltásra ébredtünk: Győzelem! Győzelem! Ma

az ujságíróknak, hogy pártját ma estére este-keletre hívja össze, s azon megbeszélik majd a benyujtandó költségvetési törvényről szemben elfoglalendő álláspontjukat.

Ez meg is történt. Az 1904. évre mind a két ujoncjavaslatot, általánosságban is, meg részleteiben elfogadták. Szinte bihetetlen gyorsasággal végeztek vele.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése március 21-én.

— Kezdeté 10 órakor. —

Elnök: Jakabffy Imre.

Az ülés megnyitása után az irományok előterjesztése kapcsán bemutatja a Háznak a királyi kuria átiratát, mely szerint Benyovsky Rezső mandátuma ellen petíciót nem adtak be. E szerint a nevezett képviselőt az elnök végleg igazolt képviselőnek jelenti ki.

Tisza István gróf miniszterelnök: Benyujt egy törvényjavaslatot a budapesti nemzeti színháznál az 1901-ik évben foganatosított átalakítások jóváhagyása tárgyában.

(Az ujoncivit.)

Következik a napirend, az ujoncivita folytatása.

Egry Béla: A Kossuth-párt nevében szól és kijelenti, hogy ők csak önálló magyar nemzeti hadsereget adnak ujoncot. Határozati javaslatot nyujt be s annak kimondását kéri, utasítsa a képviselőház a kormányt, hogy a magyar vezényleti nyelvről törvényjavaslatot nyujtsion be.

Elnök: Minthogy több szónok nincs följegyezve, a vitát bezárja. Áttér a Ház a záróbeszédre. Előbb a honvédelmi miniszter kíván nyilatkozni.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Hivatkozok arra, hogy a benyujtott határozati javaslatok a függetlenségi pártoknak a hatvanhetes kiegyezéssel szemben való ellentétes álláspontból származnak s kérte azok elvetését.

(A záróbeszéd.)

Bakonyi Samu: A függetlenségi párt a magyar vezényszót mindaddig fogja követelni, míg megadják végre. — Kéri a határozati javaslatának elfogadását.

Szederkényi Nándor: Vontatottan beszél hosszasan s üres fejtegetéseit senki se figyeli. Beszédje végén határozati javaslatának elfogadását kérte. Ugyanezt tette pár szóval Egry Béla is.

Elnök: A Ház most egyenként fog szavazni a beadott határozati javaslatok és ellenindítványok fölött.

már tudom, hogy a nagyszombati csata, a Guvon napja volt. Még a fölkelő nap is rózsásra csókolta örömében a vastag hóval fedett házakat, az emberek nemzeti dalokat énekeltek, paroláztak, csókolódtak és ez a néhány szó töltötte be a levegőt: Győzelem! Győzelem! Eljének a mi derék honvédeink!

Es az áradatban jött az én kis hadnagyom, ezuttal a csapata nélkül. Szemében lázas öröm, arcán átszellemült mosoly és zsebkendőjét lobogtatva felém, a lelkesülés fegyelmzetlen mámorával kiáltotta: Győzelem!

Ez a szó az ő ajkán az önkivületig hatványozta az én amugy is fölízgatott, túlaradt szívemet. Kihajoltam az ablakon és ledobtam neki egy piros kaméliát, mely éppen kezemügyében volt. Bravuros mozdulattal elfogta, az ajkához emelte és szalutálva fölkiáltotta nekem:

— Majd eljövök érted!

Nem láttam többet a kis hadnagyot. Az általános izgató események hatása alatt beteg lettem. Mire néhány nap múlva fölálladtam, a gyász és kétségbeesés vihara fantazmagóriává söpörte a nemzet előbbi örömét. Megtörtént a moór-i csata s mi lóhalálában menekültünk Pestről. En vissza se tértem többet. Azóta ötvenhárom év telt el. Ennek az ötvenhárom esztendőnek minden órájában vártam. Nem jött. De fényes emléke búbájjal töltötte be ezt a kolosszális időt. Lehet, hogy férjhez nem emléks miatt nem mentem, de hogy egyetlen igaz, nagy szerelmem ez volt, azt állíthatom. Ragyo-

Mindegyiket elvetették. A törvényjavaslatot elfogadták a részletes tárgyalás alapján.

A részleteknél a címet változtatlanul elfogadták Szederkényi Nándor és Nyíri Sándor hozzászólása után.

A törvényjavaslat szakaszait változtatlanul elfogadták, mire megszavastak az ujoncjutalék megajánlásáról szóló javaslatot a részletekben is. A javaslat harmadszori olvasását a holnap i ülés napirendjére tűzték ki.

Elnök: Mielőtt a napirend folytatására áttérne a Ház, az ülést öt percre felfüggeszti.

(A másik ujoncjavasl.)

Szünet után

Münnich Aurél előadó: Elfogadásra ajánlja az ujoncmegajánlásról szóló törvényjavaslatot.

Nessi Pál: A Kossuth-párt álláspontját ismerteti s kijelenti végül, hogy a törvényjavaslatot még a részletes tárgyalás alapján sem fogadja el.

Szederkényi Nándor: Pártja nevében visszautasítja a javaslatot.

Elnök: A vitát bezárja, minthogy senki sincs többé följegyezve.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Nyilatkozik a katonai alreáliskolák áthelyezése és fejlesztése dolgában, s azt mondja, hogy Erdélyben, tiszta magyar vidéken, valószínűleg Marosvásárhelyen új alreáliskolát fognak felállítani. Jelenti, hogy egy új katonai büntető törvénykönyv megalkotására szükség van, mert a régi már elavult. Érintkezésbe lépett már e tárgyban az igazságügyminiszterrel s igéri, hogy a magyar nyelvnek megfelelő módon érvényt fog szerezni a törvénykönyv megalkotásánál. A magyar tisztek visszahelyezésére tett megjegyzésre egyszerűen utal a legutóbbi delegációban tett hadügyminiszteri nyilatkozatra.

A Ház a törvényjavaslatot elfogadja a részletes tárgyalás alapján. Rövid vita után a második ujoncjavaslatot részleteiben is elfogadták.

(Az 1903. évi költségvetés.)

Elnök indítványozza, hogy a képviselőház holnap az 1903. évi költségvetést tárgyalja.

Kaas Ivor báró kéri, hogy a civilista főlemelésébe be lesz-e véve az 1903. évi költségvetési törvényjavaslatba?

Tisza István gróf miniszterelnök: A kormány föltétlenül szükségesnek tartja az 1903. évre is a civilista főlemelését de ezt a kérdést külön, a költségvetési javaslat keretén kívül fogja tárgyalni a Ház.

Thaly Kálmán kéri a miniszterelnököt, hogy e tekintetben ő tegye meg a kezdő lépéseket.

A Ház az elnök javaslatát elfogadta s ezzel az ülés véget ért.

gó szeme, csinos fekete bajusza, daliás termete örökké előttem fog állni.

A kis szobaleány megjelent az ajtóban és a háziasszonynak az uzsonna végett a konyhába kellett mennie.

Pár perc múlva az öreg ur lépett a verandára. Lassan, óvatos mozdulatokkal ereszkedett le a puha karosszékbe s szelid mosollyal simogatva galambbész szakálát, meghatottan szolt:

— Igen, édes Nelli, az ujságban a kis elbeszélés nagyon szép volt, mindamellett higgye el, hogy a sors, a véletlen építi fel a maga bábeli alkotásait, melyet mi életnek nevezünk. Semmi okom sincs megbánni, hogy sorsom a feleségemmel kötött össze, de önnek megvalom, hogy negyvenötévi becsületes házasságunk fölhalán örök kísérőm volt egy gyermekleány fejletlenülül bájos arca.

— Nézzén ide, — szolt, zsebéből kivéve tárcáját — ez a száradt virág a mi szentséges élethalál harcunk babérlombjának egy drága kis atomja. Talán mondanom se kell, hogy nőtől ered. Oh, daliás idők! Ki hitte volna akkor, hogy valaha ilyen rozoga aggastyán leszek! Olyan merész voltam, mint a fészekből először kirepülő fiatal sas. A nagy napok pár hetét Pesten éltam át és jártomban-keltomban, a ragogó asszonyi szemek előtt ugy hetvenkedtem, a hogy csak egy honvédhadnagytól kitelik, a ki tudja, hogy a nehéz időkben rajta fordul meg a haza sorsa.

Igy ismerkedtem meg egy bájos kis leány-

A hegyaljai motoros vasut.

(Befejező közlemény.)

Arad, március 21.

Egy későbbi közleményben cikkiró ur magának elégtételt nekem szemrehányásként fel-említi, hogy 6 kereken 60 fillérre tette a vonatkilométerenkénti költségeket, tehát bőven számított, míg én csak 35 fillérre és mégis megtámadtam Arad város közgyűlésén.

Hát bizony ez is tévedés. Nem az 60 fillért támadtam meg, hanem azt mondtam, hogy egy ely számítás, melyben vonal (állomási) szolgáltatásra semmi és amelyben pályafentartásra egy rendkívül csekély összeg vétetett fel, irányadónak s helyesnek, a bevétel és kiadás mérlegét tehát elfogadhatónak nem tartom. Ezt meg is ismétlem. És ebben nem változtatta meg véleményemet cikkiró ur állítólagos cáfolata sem. Ő t. i. azt mondta erre, hogy vonatszolgáltatásra igenis vett fel vonatkilométerenként 7 fillért. Ez igaz, de én nem is ezt kifogásoltam, hanem a vonal (állomási kezelési) szolgáltatást, T. ur olyat cáfolt, amit nem állítottam, állításomra pedig a cáfolattal, felelettel adós maradt. Hogy pedig a pályafentartásra oly csekély összeget vett fel, ennek megmagyarázatul felemlítette, hogy Dobieczyk adta erre nézve az adatot „Helyi érdekű vasutaink stb.” című munkájában. Hogy Dobieczyk nézete ráillik-e a hegyaljai motorosra, nem hiszem, és a leghatározottabban kétségbe vonom, de efelett, miután D. könyvét nem ismerem, nem vitatkozom. Ez azonban csak munkadíj: Azon állításomra pedig hogy csak a talpfakieserésre körülbelül napi 44 korona kiadás esik, s cikkiró ur erre mit sem vett fel, azt állítja, hogy igen is vett fel kiadást felolvasásában a kiadások 6. pontja alatt.

No hát ez mindennél nagyobb tévedés. Ezen 6. pont alatt bizonyos amortizációra eső kiadás van — megvallom őszintén, ezt a pontot nem is értem — napi 10 kor. *Hol van ebben a napi 44 koronára rugó talpfakieserési kiadás?*

Én bizony ilyet nem mertem volna még csak odavetöleg sem állítani. Cikkiró ur a továbbiakban egy iskolai feladatot fejt meg, amely így szól: Ha 14 községből, amelyek Aradtól növekedőleg 4—45 kilométer távolságban vannak, az összes lakosság évenként 12-szer beutazik Aradra, mennyi utat tesznek meg s hány

nyal. Ot is az a tűz hevítette, a mi engem. Utam naponta arra vitt, 6 már az ablaknál várt s így a haza nagy veszedelmének áldott védelme alatt ismeretlenül egy kis ártatlan kacérkodás fejlődött ki közöttünk. Szégyenlem, de kevés idő múlva nem is a haza sorsa, hanem az 6 kedves arca tette álmatlanná éjszakáimat. Folyton azon törtem a fejemet, hogyan közeledjem hozzá, kit az ismeretlenség, de főleg egy egész omelet választott el tőlem.

Valami nemzeti örömnep jött segítségemre. Ennek hevíto lázában egy piros kaméliját dobott le nekem az ablakból az én bájos kis ismeretlenem. Ott az utca kövezetén esküdtem meg neki, hogy elmegyek érte. El is mentem, — két esztendő múlva. Nem lehetett előbb. Néhány nappal később a közviszonyok ugy fölbomlottak, mint a felvert méhkas. Csapatommal elhagytam a fővárost, a magyar hadsereg szétszórdott s a szegény honvédnek véres csaták ölén asszonyról még álmodni is alig lehetett.

Mikor hazakerültem, az én kis ismeretlenemnek nyoma veszett. Senki se tudott róla fölvilágosítást adni. Bánkódtam érte sokáig, de az élet jó mentő is tud lenni néha. Talán jutalmul hü szívemért egy másik nemes lelkű leány nyal ismertetett meg, aki aztán feleségül vettem. Ez már állom az egész, de nem gondolhatok a nagy időkre úgy, hogy az én kis leánykám eszembe jusson. Ragyogó szeme, fényes hullámos szőke haja, egész kedves lénye, ma is előttem áll.

kilométer esik egy utasra. Kihoz 27-et. De ezt azután átlag utnak is veszi. Micsoda alapon?

Hát nyilván azért, mert az 6 számítására ez kedvező. Egyéb elfogadható alap, ok, nincs. Vagy csak nem gondolja cikkiró ur, hogy majd ha meglesz a hegyaljai motoros, minden utas kommandó szóra épen Aradra fog 6 szor be és ki utazni?

Hát így én nem akarok számítani, én a számoknál az én csekély tapasztalatomat veszem elő és óvatosan használom fel azokat. Cikkiró ur ebbeli további okoskodásait elismerem, hogy elég szellemesek, bár tulságosan kombináltak és nagyon szokatlan, s hozzáteszem, nem indokolt alapon készültek, tovább nem követem, mert az egész nem a gyakorlatra s nem az életre támaszkodik. Egy önkényes alapon egész más eredményt hoz ki a bevételekben, mint én. Megmondtam, hogy e tekintetben a vélemények lehetnek eltérők, bizonyítani egyik sem tudhat, tehát vitának helye nincs. Csupán azt akarom megjegyezni, — mivel cikkiró ur sokszor említette, hogy az aegv-at vettem alapul, hogy igenis, ennek a tarifáját tartom a legcélszerűbbnek s ez a tarifa — más jobbat nem ismerek e célra — a legalkalmasabb a nagy forgalom kifejlesztésére. Pedig, így írja, ezen a vasuton, „amely a személyforgalmat alkalmatlan tehernek tekintette stb.” a személyforgalmi viszonyok egészen mások. Talán mégsem egészen. Hogy ezen a vasuton a személyforgalom teher volt, az igaz, de mióta a motorok közlekednek, már az a motorok a régiakkal szemben alapesan megváltoztatták a személyforgalmi viszonyokat.

S ezzel az érdemi részt befejeztem. Nagyon jól tudom, hogy akármennyit írnék én, cikkiró ur is tudna cáfolatot írni rá, akármennyit írna ő, én is tudnék az övéire rácáfolni, s így hosszú vitát könnyű volna felidézni. De erre nincs szükség az ügy se igen nyerne vele, mert azt hiszem, főbb vonásokban ki van merítve a tárgy, a vita érdessé válhatnék, az olvasó közönség pedig megunná vitánkat.

Azt is tudom, hogy lesznek olyanok, akik bármint írjon cikkiró ur, inkább fognak nekem hinni, s lesznek, kik, bármint cáfoljak én, neki fognak igazat adni.

Es ezért ki is jelentem, hogy további vitába bele nem megyek.

Nem hallgathatom el azonban ama meg-

A leány örült szívdobogások közt hallgatta ezt az elbeszélést. Arca a visszaemlékezések fonálán hol elhalványult, hol kipirul. Előtörő szerelmes lelkével, lelkesült arcával, ragyogó szemével egészen megszépült. Olyan volt, mint mikor tréfából parókat tesz fejére egy 13 éves leány. Az öreg ur nyugdt pillantása alatt féktelen vihar feszítette szívét. Elárulja-e a titkát?

— Nem árulja el. Hiszen, ha ötvenhárom esztendőig lehetett élni azzal a kinos tudattal, hogy lelkének örök ideálja hősi halált halt a csaták valamelyikében, talán át lehet még egyenkettőn vergődni azzal a másikkal, hogy szívének hese él s hogy rengeteg időn át egy másik asszony boldogította.

A háziasszony nyájas mosolylyal közeledett. Kávéhoz hívta őket. Az öreg ur udvariasan nyújtotta karját vendégének. Benn a kényelmes, izléses ebédőben vigan pattogott az első őszi tűz, a levegőt betöltötte a kávé kellemes szaga, az asztalon finom kalács, gyümölcs köröskörül rend és tisztaság. A puha szőnyegen, a finom függönyökön a kökörcsinnyel telet pici vázakon, mindenén ott ragyogott egy szép, nyájas asszonyi lélek megnyilatkozása. A háziasszony pedig? Mindkettőjükhez csupa gyöngesség, szeretetreméltóság.

— Igen. Ennek az asszonynak meg kell bocsátani az ötvenhárom esztendőt, melyet ha öntudatlanul is, mégis csak egy másik asszony boldogságából lopott el.

győződésemet, hogy ma még inkább hiszem, T. ur cikkei még jobban megerősítették azon nézetemet, hogy csakis olyanforma egyszerű kisvasut építése indokolt, amelyet én gondoltam s nem várható nagyobb forgalom, mint amit én jeleztem, mert, tisztelem ugyan T. ur egyéni hitét s meggyőződését, de azt nem vagyok hajlandó elhinni, hogy oly szerencsés, olyan előnyös, olyan kivételesen rendkívüli viszonyok legyenek e vasut érdekességénél és várható forgalmánál, amelyen talán az egész országban nincs — Budapestet közvetlen környezetével kivéve — nem vagyok hajlandó elhinni, hogy a hegyaljai Arad elővárosa, hogy Radna e kisvasut egész lakosságára nézve olyan rendkívüli forgalmi pont, a hova még Pankota irányából is ezrével járnak a bucsusok; ezeket jóhiszemű, de egyszerűen nagy mondásoknak veszem, az általa kihozott bevételeket nagyon is kiterosztakoltaknak, ami azután bennem az óvatosságot kelti fel.

De hát, kérdem én T. urtól, miért kell okvetlenül már előre olyan drága kis vasutat építeni? Hisz ha T. ur reménye beválik, amit én, ha nem is hiszek, de azért őszintén kívánok, akkor is lehet temérdek pótlást végezni; be lehet 18 helyett akár 50 motort szerezni, lehet több épületet emelni, lehet lassankint akár 25 kgos sineket is a könnyebbek helyett lefektetni. Szóval utólag milliókra menő hasznos beruházásokat tenni, ha a forgalom ezt megokolja, így tett az aradkörösvölgyi és arad-csanádi is. De miért előre, indokolatlanul?

Ha magános ember és különösen érdekelt szülőbirtokos, csak hogy vasutja legyen, nem néz arra, miszerint olcsó kisvasut épül-e, vagy drágább, modernebb berendezésű, hogy milyen részvények adatkak ki s milyen árfolyam veszteséget kell az építésnek vagy részvényfűréséságnak szenvedni, azt megérteni tudom, mert talán szülőbirtoka áremelkedésében meg van a recompensatio, de hogy közvagyon esetleg hosszú időre holt tőkév változtassék, olyanok pénze, értéke kamatozatlanul tétessék, akiknek semmi érdekük a hegyaljánál nincs, arra szavatomat adni nem tudnám, s ez vissz arra, hogy igenis küzdjek az olyan vasut létesítése ellen, amelyik úgy terveztetik mint T. ur elmondja.

Es ne féljen se Tory ur, se senki más, hogy ha nem úgy épül a vasut, amint ők tervezik, egyáltalán nem fog vasutja lenni a hegyaljának. Lesz és talán még hamarabb is mint gondolják, csak adódjék alkalom, hogy kezükbe vegyék e vasut létesítését azok, akik értenek az olcsó vasut építéséhez és egyszerű kezeléséhez.

Szathmáry János.

TÁVIRATOK

Az orosz-japán háború.

Tokio, március 21. A király trónbeszédének befejezésével elismerő szavakban emlékezett meg a csapatokról, a melyek most szokatlan nehézséggel és nélkülözések között áthatatos hűséget és bátorságot tanusítanak. A képviselőház a császárhoz intézendő feliratot fogadott el, a melyben biztosítják a parlament hűségéről és felemlítik, hogy Oroszország a Kínával kötött szerződést és a hatalmakkal szemben tett nyilatkozatait megsértette. A megnyitási ünnepségen jelen volt a trónörökös és a diplomáciai testület legnagyobb része.

Kána, március, 21. A Dimitri Donszkoj nevű orosz cirkálóhajó ma éjjel a Szuda-öbölbe érkezett. Három torpedónaszád indult el, hogy a már előrement Orzavja nevű csatahajóhoz csatlakozzanak.

London, március, 21. A Daily Telegraph jelenti Szöulből 19-ikéről: A koreai császár Ito marquishnak Japánba való visszatérése után oda külön követet, valószínűleg Isivan herceget akarja küldeni. Ito marquis ma a külföldi hatalmak képviselőit fogadja.

Szöul, március 21. Ide érkező táviratok szerint a japánok az orosz foglyokat sorra kivégzik. A legutóbbi két éjjel tizenhárom orosz katonát lefejeztek, kármat pedig felakasztottak.

Dögvész Délafrikában.

London, március 21. A Daily Telegraph johannesburgi jelentése szerint ott a küli városrészben dögvész tört ki, melynek máris 27 ember esett áldozatul. Erélyes intézkedéseket tettek a szines lakosságban a városból való eltávolítására, nehogy a fehérek is megkapják a betegséget.

Kossuth-napja.

(A tízedik évforduló.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Illő kegyelettel, egyszerű formák közt ünnepelte meg Arad tízedik-évfordulóját Kossuth Lajos halálának. Az ünnepet az aradi Kossuth asztaltársaság, a Kossuth-kultuszhoz ez a buzgó, lelkes ápolója rendezte, e napon tartva meg egyben évi rendes közgyűlését.

Az ünnepély megnyitását az összes jelenlevők elénekelték a Himnuszt, majd Nagy Kálmán, a Kossuth asztaltársaság elnöke szép szavakkal nyitotta meg az ünnepet, méltatva az évfordulóját.

Mohos Ágoston szavalt el ezután évfordulóra című, hazafias tüzzel és lendülettel megírt költeményét, a melynek strófái mély hatást keltettek. A szerzőt zajosán megtapsolták.

Bedő Árpád dr. méltatta érdekes, tartalmas beszéddel a gyászünnep jelentőségét. A beszédnek befejező része így szólt:

Nem idézem fel fájdalmát annak a kor-nak, amikor még a számkivetésben is hontalanná tették a hazaszeretet mártírját. S nem idézem föl azt a mélységes gyászt, midőn a nemzet leborult a Kossuth Lajos koporsója előtt, hiszen annak a nagy léleknek a tépelődő bújdosása véget ért; elszlott az időnek a keserősége s a hontalanságnak hazát adott a hon a — Kerepesi-uti temetőben. Minden, a mi szenvedés, fádalom és keserűség volt az ő életében a nemzetért, ott vannak egy virágos hant alatt, hová a nemzet öntőgeti könyveinek záporát.

Csak egyet nem temetett el az a sirhalom, az ő szellemét! Az ő szelleme él, itt van közöttünk, él, hat, alkot s gyarapít millió magyar-nak a honszerető szívében a kicsiny kunyhóktól a fényes palotákig. Ah! a palotákban . . . Igen, ott is él a Kossuth Lajos szelleme, mert akinek az élő lelke a trónt remegtette meg, annak a fenmaradt szelleme az Urnak övezi a számolyát, az Urnak számolya pedig a paloták-nak is fölötté van.

Él a Kossuth Lajos szelleme és élni fog időktől-időkéig, de csak ha érc alakot ölthet itt Kossuth, csak akkor lesz történelmi nevéhez méltó a vértanuk városa Arad!

A beszéd viharos lelkesedést keltett. Utána a jelenlevők a Szózatot énekeltek el.

Ezzel a tulajdonképeni ünnep véget ért, s az asztaltársaság közgyűlése következett. Schwarz Zsigmond, az asztaltársaságnak buzgó titkára olvasta föl az érdekesen szerkesztett évi jelentést, amelyet tudomásul vettek.

Azután fölolvasták Szendrői Mihály, a pozsony-soproni színház színigazgatójának Müller Károlyhoz intézett levelét, melyben értesíti a társaságot, hogy Sopronban Kossuth halálának évfordulóján ünnepi előadást tart, melynek tiszta jövedelmét az aradi Kossuth-szoborra jut-

tatja. Az előadás selyemre nyomott gyönyörű színlapiját szintén elküldötte Szendrői. Az asztaltársaság ezt, emlékül keretbe foglalja. Végül Schwarz Zsigmond felköszöntötte az ünnepélyen szép számmal megjelent „lelkes honleányokat,” kik a Kossuth szobor javára nemrég sikerült ünnepélyt rendeztek.

A tisztujítás volt az utolsó pontja a közgyűlésnek. Az asztaltársaság egyhangulag a régi tisztkart választotta meg. A bizalmat Nagy Kálmán köszönte meg és a gyűlést be-rekesztette.

*

A fővárosban, a mint a tudósítók írja, impozánsul folyt le az ünnep. Vagy félszáz ezer ember zarándokolt ki Kossuth Lajosnak a kerepesi temetőben levő sírhoz, miután délelőtti istentiszteleten és magas színvonalú irodalmi ünnep-nen áldozott az ifjúság és a közönség Kossuth Lajos halhatatlanságának.

Az istentiszteletet a Deák-téri evangélikus templomban folyt le. A Szózat eléneklésével kezdődött, azán Horváth Sándor lelkész magasztalta poétikus beszéddel Kossuth emléket. A Himnusz főlemelő hangjai közt távozott a közönség a templomból.

Nagyobb része a Vigadó nagytermében gyűlt össze, ahol ekkor már sok száz ember foglalt helyet. Egyszerre felhangzott Pap Zoltán Kossuth-himnusza és ezzel megkezdődött a gyászünnep. A dalárda éneke után Rátkay László országgyűlési képviselő nagy hatással elszavalt tüzes prólogusát, majd Márkus Emma, a Nemzeti Színház művésznője lépett az emelvényre és az ő nagy művészetével elszavalt a Abrányi Emilnek Kossuth koszorúja című gyönyörű költeményét. Azután Hoch János mondta el poétikus szépségekben gazdag ünnepi szónoklatát. Ismét a dalárda énekelt és azután Maróthy Margit gyászruhában elmondta Gyökössy Endrének Kossuth katonája című lendületes költeményét. Majd Kóczé Antal zenekara játszott el két szomorú nótát, mire Melha Tibor joghallgató beszélt, érintve azokat a magasabb tekinteteket, amelyek a Kossuth-ünnep-ken mindig érvényesülési szoktak. Tüzes beszédét Kóczé Antal érzésteljes szólójátéka követte, aztán Maday Gyula bölcsészethallgató szép poemájában, Komlóssy Emma népdalában és Farkas Jenő és Juszó Gyula tárogató-kettesben gyönyörködött az ünneplő közönség. A Rákóczi-induló hatalmas hangjai közt ért véget az ünnep.

Délután Kossuth Lajos sírjához zarándokolt az ifjúság és a főváros népe. Az ifjúság az Egyetem-téren gyülekezett és az egyetemi zászló alatt és onnan vonult a Kálvin-térre, a hol az önkéntes tüzoltóság által vont kordonon belül helyezkedett el. Félháromkor indult el az ifjúság a hozzácsatlakozott közönséggel.

Amikor a rengeteg nép Kossuth sírja elé ért, épp a függetlenségi képviselők rótták le kegyeletüket. Nevükben Kacs Kovics Géza fejezte ki a párt hálóját a nagy szellem iránt. Azután Thalys Kálmán a párt nevében köszönetet mondott a párt szónokának és letette Bakonyi Sámuel Debrecen városának koszorúját. Temérdek koszorú borította akkor már Kossuth Lajos sírját, köztük a szegedi, a margittai és hevesvár-megyei függetlenségi párt koszorúja.

Az egyetemi ifjak és a polgárság menete elhelyezkedett a sírkörül, a tömeg elénekelte a Himnuszt és Barabás Béla szép beszéddel megnyitotta az ünnepélyt, megkapóan ecsetelve Kossuth küzdelmeit. A budapesti és vidéki főiskolai ifjúság képvi elői és a különböző testületek tették le ezután a koszorújukat.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Józsi, bohózat. (Páratlan bérlés.)
Szerda: Kurucz Fejja Dávid, dráma. Gazdi A. és Könyves Jenő búcsúfellepte. (Páros bérlés.)
Csütörtök: Az erény utjai, vigjáték. (Páratlan bérlés.)

Péntek: Bob herceg, operetta. Rózsa Lili búcsúfellepte. (Páros bérlés.)
Szombat: Roland mester, opera. Bejczy-pár búcsúfellepte. (Páratlan bérlés.)

* Niobe. A múlt év dus operett-termésének egyik nem értéktelen gyümölcse: Pasztor Árpád és Söll Károly „Niobe” je ma került először színpadra ebben az évadban. Emlékeznünk az operett tavalyi sikereire: Zilahyné S. Vilma éneke, Rózsa Lili játéka, Polgár Sándor derűs alakítása jó egynehány házat csinált ennek az operettnek. Így volt az előadással ma is: Rózsa Lili a címszerepben ugyanaz a fess, bebizelgő kedvességű ókori lány volt, Zilahyné ugyanazt a pazar hangot csegettette, Polgár Sándor ugyanolyan jókedvűvel mókázott, mint a bemutatón idejében, tehát következetes dolog, ha a közönség teljes élvezetet talált az előadásban. Bónis, aki új szereplő volt az előadáson, ügyesen állta meg a helyét. (a.)

* Gazy Aranka búcsuja. Az aradi Nemzeti színház kitűnő drámai hősnője Gazy Aranka, aki virágvasárnaptól kezeve elszerződött Arad-ról, szerdán este búcsúzik el a közönségtől Fényes Samu Kurucz Fejja Dávid című történelmi drámájában. Egyik legjobb szerepét játsza ez alkalommal a művésznő, akit hatalmas ováció-ban részesítenek a búcsúnál nagy tehetségének és hatalmas művészetének tisztelői. Ugyanez-kekor búcsúzik a címszerepben Könyves Jenő is.

* A bűnös asszony. Major Simon népszim-művét, a „Bűnös asszonyt” jó hír előzte meg a mi színházunkba érkezése előtt. Tudni kell ugyanis, hogy e darabot Zilahy Gyula társulata hozta színpadra először, még pedig Gyulán, az első nyári szezonban. A darab ott — hír szerint — nagy sikert aratott, de bizonyára feltétlenül nagyobb, mint nálunk. Ha másért nem, már csak azért is, mert a népsziműveknek mi fel-lénk is már csak a multját szeretik. A Bűnös asszony meséje invenciót árul el, a feldolgozása azonban gyakorlatlan színműirői kézre való. Nagy vonásokban élvezetesnek mondható a da-rab, kivált ha valamivel összevágóbb előadás-ban megy, mint a hogy vasárnap este láttuk. A szereplők egyenkint: Földi Frida, Major Ág-nes, Földinusz né, továbbá Békessy és Németh jól játszottak, de különösen elismerést érdemel Juhász Sándor, a ki egy jelenetes szerepében kitűnő kabineialakítást mutatott be. Csak az összejáték után hiába kereskedett kevés számú a publikum.

* Az aradi színház újdonságai. Négy olyan darab előadási jogát szerezte most meg Zilahy Gyula színigazgató, amelyek a fővárosi színház-zaq riportirján állandó nagy sikerrel szerepel-nek. Április hó folyamán színpadra kerül ugyan-is Aradon Bosnyák Zoltánnak a budapesti Nemzeti színházban nagy hatással előadott tár-sadalmi sziműve a Sursum corda, mely a közönség és kritika általános elismerését vívta ki. Ezt fogja követni Martes és Huszka poe-tikus operettje az Aranyvirág, melyben Fedák Sári aratta egyik legszebb diadalát. Beyerlein híres drámája a Takarodó szintén hamarosan színpadra kerül, bemutatója bizonyára esemény-számba fog menni. Az utóbbi időben alig ír-tak darabot ilyen megrázó hatással. A negye-dik újdonság a Katinka grófnő című operett, Hüvös Iván és Faragó Jenő darabja, amely most van műsoron a Népszínházban. Mindezek a darabok már az új személyzettel kerülnek bemutatásra, akiknek Zilahy igazgató már el is küldötte a kiosztott szerepeket.

* Vidéki színészet. Seilágyi Dezső színigaz-gató, ki társulatával a tél folyamán Karánsebe-sen, Orsován, Facseten és Resicabányán mű-ködött, husvét vasárnap Radna-Lippára érkezik, ahol előre is nagy érdeklődés mutatkozik az érdemes művészgarða iránt. Szilágyi innen Kisjendre, Pankotára, Battonyára és még több aradvidéki községbe megy társulatával.

* A Magyar Közélet A Bánffy Dezső báró politikai irányát szolgáló Magyar Közélet, amely ez

év eleje óta hetilappá alakult, e héten is a szokott gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Az eheli szám tartalma a következő: **Újások és legyőzöttek**: Zéta. **Pártügyek**. Színek: Kádár Gusztáv. **Kereskedelmi szerződéseink**: Ηολλανδ. Bánffy és Apponyi: P. V. **Nemzetiségi pénzintézetek a Királyhágón** tul: Ajtay József dr. A folyosóról: Ete. **Furcsa éjszaka** (vers): Ráskai Ferenc. **Darázsflészek**: Le Noir. **Külföld**: Miklós. Az „Almafa” és még valami: Omega. **Szilánkok**. A női becsület: Frédéric Cannon. **A dicsőség útja** (Regény). Zigány Árpád. **Kritika**. **Közgazdaság**. Pénzügy. **Szerkesztői üzenetek**. A szépen kiállított és szépen megszerkesztett lapért a **Halmay Elemér dr.** viseli a szerkesztői felelőséget.

Véres sorozás Kisjenőn.

(Ujjoncok lávadása.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, március 21.

Aradmegye az egész ország területén szinte páratlanul áll abban a tekintetben, hogy itt alig mulik el egy-két hónap zendülés nélkül. Az aradmegyei oláhság csekélyfoku intelligenciájához néhány lelketlen izgató járul hozzá, hogy a nép nyílt zendülésekre adja a fejét.

Ma Kisjenőn történt nagyobb arányú zendülés a sorozások miatt. A zavargás igen komoly volt és tartani lehet, hogy folytatása is lesz. Az eddigi hírek szerint három súlyos sebesültje van a zendülésnek, amelyről kisjenői tudósítónk az alábbiakat telefonálja:

(A kisjenői harc.)

Ma reggel kilenc órakor vette kezdetét a kisjenői szolgabírói hivatalban az 1903. évi ujjoncok sorozása. A mai napon *Agya*, *Csintya*, *Kerülés* és *Nadab* községek hadkötelesei állottak a mérőéc alá. Mind a négy községből igen sok legény jött be Kisjenőre és általában feltűnt, hogy a legényeket a szokottnál nagyobb számban kísérték a falujokbéli férfiak.

Már a sorozás előtt nagy izgalom volt észlelhető a szolgabírói hivatal előtt álló tömeg között. Nyíltan hirdették, hogy a sorozás törvénytelen, hogy a jegyzők meg akarják csinálni őket, mert törvény szerint még nem kellene most sem sor alá állani. A sorozás ennek dacára nyugodtan indult meg.

Alig folyt azonban a sorozás egy félóráig, a tömeg egyre izgatottabb lett. Hangosan lármáztak és kiabáltak a szolgabírók előtt; hasztalan volt a jegyzők minden csillapítása, a hangulat egyre fenyegetőbbre fordult. A legények kijelentették, hogy a sorozás törvénytelen, ők nem mennek a bizottság elé. A nagy lármára kijött egy csendőr, és szigorú hangon csendre intette a tömeget.

Csupán ez kellett, hogy az elégtelenség nyíltan kitörjön. A legények szitkozódva, káromkodva köveket szedtek fel a földről és dobálni kezdték a szolgabírók épületét.

Mikor az első ablak nagy csörmpöléssel bezuódott, a sorozáshoz kirendelt csendőrörs feltűzött szuronyokkal kijött az épületből és csendre szöszöltte fel a népet. Ekkor azonban már végleg elvadult a hangulat. A kövek csak úgy röpكدtek, és végül egy kődarab az egyik csendőrt is megsebesítette. Az őrs vezetője erre hangosan kiadta a parancsot:

— *Szuronyt segezz!*

A tömeg erre sem ijedt meg, sőt még jobban feldühödött. Sokan előrohantak, megfogták a szuronyokat és lökdösni kezdték a csendőröket.

A következő pillanatban óriási kavardás keletkezett. A szorongatott csendőrök szuronysegezve a nép közepébe rohantak és három embert súlyosan megsebesítettek. A vér láttára megfélemedett tömeg ijedten hátrált, csupán egyné-

hányan ingerelték és izgatták tovább a népet. A csendőrök a nyolc legdühösebbel letartóztaták és bevitték őket a községhez fogdájába.

A letartóztatottak a fogdában is folytatták dühöngésüket. Ami összetörhető ott a kezük ügyébe akadt, azt összetörték, teli torokból ordítottak és padokkal verték az ajtót. Végre ismét a csendőrség lépett közbe és átszállította a rakoncátlankodó foglyokat a járásbíróság fogházába. Hárman közülök ott sem akartak lecsendesedni, mire a fogház vezetője kénytelen volt őket bilincsbe veretni.

A többiek ezalatt szélszaladtak a szolgabíróság elöl. A dühös tömeg a templomba rohant, ahol a képeket leveítették és nagy károkat okoztak. Majd megrohanták az üzleteket és a kocsmákat; az utjukba eső ablakokat betörték és a birakatokat kifosztották.

Az időközben megerősített csendőrség csak nagynehezen tudta a további zavargásnak elejét venni. A hangulat egész délelőtt fenyegető volt, délutánra azonban lecsillapodott a nép, és a sorozást folytatták. Hír szerint a napokban a *csendőrhadsereg* kiküldöttje száll ki Kisjenőre, hogy megvizsgálja, vajon jogosan használták-e a csendőrök.

(Zendülés Kerülésen.)

Kerülésen vasárnap kisebb arányú zendülés tört ki. Ennek a lázongásnak is ugyanaz az oka, ami a Zarádon lefolyt zavarnak.

Pár nap óta folyik a községben a választói jog reformjának alapját képező összeírás, a husz éven felüli férfiak statisztikájának megállapítása. Ma reggel azután hiába mentek ki a község-házról az összeírók. A községben valamennyi kaput bezárták előttük, és azzal fenyegettek, hogy agyonütik őket, ha nem távoznak. Több doronggal és más szerszámokkal felfegyverkezett ember üzőbe is vette az összeírókat, akik kénytelenek voltak futva menekülni.

Az oláhok azért tagadták meg az engedelmességet, mert a Budapesten megjelenő *Voinia Poporului* című szocialista lap azt írta, hogy ez az összeírás nem más, mint titkos képviselőválasztás. Zarádon is emiatt tört ki a zendülés és ott is azt kiabálták a passzivitás eszméjébe belebutult parasztok, amit itt:

— Nem akarunk képviselőre szavazni!

Az esetről értesített kisjenői főszolgabíróság intézkedett, hogy Kerülésre csendőrséggel összpontosítsanak. *Aradról* *Meszényi* Antal dr. királyi ügyész utazott a helyszínére.

Az aradi országos tornaünnep.

(Az országos tornaszövetség új elnöke. — A fűles- és rugó labda mérkőzésre jelentkezők egyletek. — A budapesti torna-klub elnökének kitüntetés.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 21.

A Magyarországi Tornaegyletek Szövetség elnöke eddig *Berzeviczy* Albert dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter volt, ki miniszterré történt kinevezése alkalmával leköszönnén, az elnöki állás eddig üresedésben volt. A szövetség vezérfőnöki az elnöki állás betöltésére gróf *Teleky* Sándort, az ismert főurat, ki a sportnak lelkes híve és barátja, kérték fel, ki azt szívesen el is vállalta s így az aradi országos tornaünnepély már gróf *Teleky* Sándor és *Urbán* Iván elnöksége alatt fog lefolyni.

A fűles- és rugólabda mérkőzésre a jelentkezők lezártnán, a fűleslabda mérkőzésre hat egyesület jelentkezett és pedig: az *„Eperjesi Tornaegylet”* mint védő, az *„Aradi Tornaegylet”*, a *„Budapesti Egyetemi Athletikai Klub,”* a *„Budapesti Torna Klub,”* a *„Budapesti III. ker. Torna és Vivőegylet”* és a *„Magyaróvári Gardasági Athletikai klub.”*

A rugólabda (foot-ball) mérkőzésre négy egyesület jelentkezett és pedig: a *„Budapesti Torna klub”* mint védő, a *„Budapesti Egyetemi Athletikai klub,”* a *„Budapesti Posta- és Táviráda tisztviselők sport egylete”* és a *„Magyar testgyakorlók köre.”* Az előmérkőzések mindkét játéknak nézve Aradon május 21-én pünkösdpár előtti való szombaton fognak megtartatni. Az előmérkőzések sorshuzás útján fognak megállapítatni.

A király *Iszer* Károlyt, a *Budapesti Torna-klub* elnökét a magyar tornaügy körül szerzett érdemeiért a *Ferenc József* lovagrend arany érdemkeresztjével tüntette ki. Tiszteletére az országos tornaszövetség folyó hó 21-én Budapesten a *Royal*-szállóban bankettet rendezett, melyen *Berzeviczy* Albert dr. kultuszminiszter, gróf *Teleky* Sándor országos tornaszövetségi elnök is részt vettek. Az *„Aradi Tornaegylet”* elnöksége a következő sürgönyt menesztette az ünnepelthez:

Az országos tornaünnepélyre való előkészületek miatt személyes megjelenésben gátolva, az *Aradi Tornaegylet* ezúton veszi ki részét a tornaügy lelkes bajnokának megünneplésében. Az ünnepeltet a legszívélyesebben üdvözlí és az ünnepélyen egybegyűlt tornász vendégeket és a tornaügy lelkes barátait a pünkösdi aradi tornaünnepéken való viszontlátás reményében üdvözlí az *Aradi Tornaegylet* nevében: *Urbán* Iván elnök, *Steinitzer* Pál dr. alelnök, *Nagy* Sándor titkár-művezető

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A *Kölcsey*-egyesület irodalmi szakosztályának elnöksége és rendező-bizottsága kedden este hat órakor a Központi szálló éttermében ülést tart.

A politika eseményei.

(Az 1903. évi költségvetés. — Húsvéti vakáció. — *Kossuth* Ferenc betegsége és a *Kossuth* párt.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, március 21.

A képviselőház ma elfogadta az 1904. évi ujjoncjavaslatokat, s ezzel végleg a rendes mederbe került a parlamenti tanácskozás rendje. Van indemnitás, van ujjonc s a húsvéti vakáció után komoly munkához láthat a kormány, meg a Ház is.

A mai est folyamán az egyes pártkörökben értekezleteket tartottak, a melyen a holnap tárgyalás alá kerülő 1903. évi költségvetési javaslattal foglalkoztak.

A *szabadelvű-pártban* tartott értekeztet során *Iisza* István miniszterelnök kijelentette, hogy a húsvéti szünidő előtt már több törvényjavaslatot nem szándékszik tárgyaltatni. Ha addig a költségvetési törvényjavaslatot elfogadják, indítványt tesz, hogy tekintettel a pénteki ünnepre, a Ház csütörtökön fejezze be tanácskozásait. Ha a napirenden levő két törvényjavaslat tárgyalásán kívül addig még jutna a tanácskozásra idő, azt *mentelmi ügyek* elintézésére és a függőben levő *interpellációkra* adandó válaszok elmondására fordítják.

A *Kossuth-párt* értekezletén *Barta* Odónt bízták meg, hogy a pártnak az 1903. évi költségvetéssel szemben elfoglalt álláspontját kifejtse.

A *néppárt* *Buzáth* Ferencet bizta meg, hogy a horvát provizórium törvényjavaslatánál fölszólaljon. Az 1903. évi költségvetéssel szemben a néppártnak az a nézete, hogy az indemnitással az *tárgyatlan* vált.

A politikusok között élénken foglalkoznak azzal, hogy *Kossuth* Ferencnek, a függetlenségi párt elnökének betegsége oly

veszélyesre fordult, hogy *főlépüléséhez már kevés reményt fűznek.* Kossuth Ferencnek régi bajához, az izületi csuzhoz egy év előtt *szívbillentyű-lobosodás* járult. Legelőbb pedig súlyos *vesebaj* tünetei léptek föl. Nehány nap előtt az orvosok az *akut vizekór* jelemléseit konstatálták. A beteg lábai feldagadtak s többszörös vizeleválasztás vált szükségessé. Köztudomásu, hogy a Kossuth-pártot jelenleg csak Kossuth Ferenc személye tartja össze. A párt tagjai között nagy nézeteltérések vannak. A párt számos tagja inkább *Bánffy Dezső bárány programja felé hajlik.* Mindezeket tekintve, nincs kizárva, hogy Kossuth Ferenc visszavonulása esetén, vagy ha betegsége folytán a vezetéssel nem lenne képes meg tartani, a *vezér nélkül maradt Kossuth-párt* elemeire bomlana.

A törvényhatóság banketje.

(Társasvacsora a Fehér Keresztben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Aradváros törvényhatósági bizottságának tagjai ma este banketet rendeztek a Fehér Kereszt nagytermében. Az estélyen Urbán Iván főispánt ünnepelték. Erre az ünnepelésre az adta meg az apropót, hogy a főispán a törvényhatósági bizottság tagjait turnusokba beosztva többször látta vendégül asztalánál, a városatyák tehát illendően találták, hogy ok is viszonyozzák ezt a házigazdai szíveséget. Így született meg a mai estély, az első törvényhatósági banket, a melyre kizárólag csak a városatyák voltak hivatalosak és azok a tisztviselők, a kik a törvényhatósági bizottságban szavazati joggal bírnak.

Az ünnepély színhelyéül szolgáló nagyterembe fél 9 előtt érkezett meg a főispán Kristyóry János és Lukácsy Lajos, a banket főrendezőinek kíséretében. A zenekar a Rikóczi-induló hangjai mellett, a jelenváltak pedig tünnető éjlenzések és tapsok közt fogadták a körükbe érkezett főispánt.

A társasvacsorát ünnepélyes aktus előzte meg. Kristyóry János és Lukácsy Lajos ugyanis, mikor a főispánt lakásán felkeresték, hogy őt az estélyre meghívják, a főispán nevének óriási ibolya- és gyöngyvirág-csokrot adtak át, mely szalagjain a mai nap dátumát viselte. Együttal az estélyen jelenváltak sajátkezü aláírásával egy üdvözlő iratot kézbesítettek, mely a következő szöveget tartalmazta:

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának tagjai, a midőn ma este szeretett főispánunk tiszteletére pártkülönbség nélkül rendezett estélyen összegyűltek, a főispánról méltóságát, Urbán Ivánné urnót a legmelegebben, szívből üdvözlők.

Arad, 1904. március 21-én.

(Aláírások.)

Az estély igen kedélyes, meleg hangulatban folyt le. Nagy Lajos vendéglős pompás menu-val szolgált, mely az egész társaság tetszését megnyerte és amelyvel kitűnő konyhájának sok dicsőretet szerzett. Az étlap a következő volt:

MENU.

Halászlé
Nyáron sült körözve
Pulyka és káppan sült compot és fejes salátával.
Krémes és turós lepény.
Vegyes sajt
Giardinettó
Bor.

Dr. Ring Béla-féle ménesi bakator.

A főispán Institoris Kálmán polgármester és Csák Czirják dr. minorita rendfőnök közt foglalt helyet. Pecsenyénei megindultak a toasz-

tok. Két hivatalos pohárköszöntő volt ugyan jelezve, de a felpezsdült hangulat benyomása alatt egyik toaszt a másikat érte késő éjfélig.

Kristyóry János, a kereskedelmi és iparkamara elnöke emelkedett először szólásra s a tetszés kitöréseitől többször félbeszakítva a következő toasztot mondotta:

Igen tisztelt Uraim! Őszintén érzett szeretet és az egymás iránt viseltetett rokonszenvedés hozza létre a mai barátságos összejövetelünket, mert ezen együttes összetartásunk képezte a múltban, ép úgy képezi a jövőben is kifejtendő közhasznú tevékenységünknek az alapját, a melylyel tartozunk édes magyar hazánk és szeretett városunk fejlődésének és felvirágoztatásának előmozdítására mindenkori.

Arra pedig, hogy együttes működésünk a közjóra nézve áldást hozó és sikeres legyen, egy oly vezetőre van szükségünk, aki iránt hართatlan bizalommal viseltetünk, akinek férfias, becsületes jelleme, igazságszeretete, igaz magyar hazafias érzelme reményt nyújt szívünknek, hogy együttes munkásságunk eredményes lesz a jelenben és kihatással leendő a jövőre nézve is.

Ezen áldomáspohárral kezemben, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy mindnyájunk nevében ünnepélyes kifejezésre juttassam azon végtelen nagyrabecsülésünket, igazán és mélyen érzett szeretetünket és tiszteletünket, a melylyel vezérünk személye iránt mindig viseltetünk.

Engedje Istennek jószágos kegyelme, hogy édes magyar hazánk díszére, városunk hasznára, kedves családjának és őszinte tisztelőinek végtelen örömére sokáig, nagyon sokáig éljen Urbán Iván főispán! (Zajos éjlenzés.)

Csák Czirják dr. poetikus hasonlatból kiindulva ecsetelte az édes anyai szeretetet. Majd jellemezte Aradváros lemeslelkű, derék hölgyeit, a kik minden közhasznú, jóra való ügyben önfeledozással fáradoznak s főleg a hazafiság és jótekonyság terén tűnnek ki buzgalmuk által. Élteti Arad hölgyei közül azt, a ki nemes alakjával kimagaslik és mindenütt elől van, a hol jót, szépet és nemes művelni kell: a főispán nejét. (Lelkes éjlenzés.)

Urbán Iván főispán beszélt most általános figyelem között. Azzal a közmondással kezd, melyet a mindennapi életben oly sűrűn használnak: a köszönés udvariaság, de azt fogadni kötelesség. Mindenekelőtt köszönetet mond az előtte felszólt uraknak, a kik nejről és róla oly szép szavakban emlékeztek meg, azután pedig engedelmet kér arra, hogy szavait más irányba terelje. A kik őt legfiatalabb korától kezdve ismerik, azok tanuskodhatnak a mellett, hogy ő nem szerénységből, de vele született hibájánál fogva soha sem volt barátja az ünnepeltetésnek. — Nem vágyott soha vezérszerepre, de mint közharcos, erejét és tudását szívesen vetette latba minden alkalommal. Ma — ugymond — nem egyént jöttünk ide ünnepelni, hanem összegyűltünk egy őszinte baráti vacsorára, a melyen az elvet ünnepeljük. Aradváros polgárainak, a város egyetemének boldogulását és jóvoltát. (Általános tetszés.) Nem a *ki* a fontos itt, hanem a *mi*. Ez a *mi*: városunk érdeke és jóvolta egyenlő érzelmekkel tölti el szívünket. Városunk, kereskedelmi, ipari, kulturális és humánus előhaladásáért egyaránt kell törekednünk mindannyiunknak, ez képezi főfeladatát a törvényhatósági bizottságnak. Kezet kézbe téve, vállat vállnak vetve kell dolgoznunk szülővárosunk érdekeiért, javáért. (Éjlenzés.) A végeredmény mindig egy: a nemes cél, hogy a várost őnzetlenül, teljes odaadással szolgáljuk. Poharat emel Arad polgárainak összességére és arra az elvire, hogy a város ügyeinek vezetését intéző törvényhatósági bizottság feladatára magasztalára emelkedve, egyértelműleg és őnzetlenül működjen minden időben. Élteti Arad város törvényhatósági bizottságát. (Hosszas taps és éjlenzés.)

Steiner Jakab a főispánhoz siet és néhány köztetszést keltő szóval élteti Urbán Ivánt, mint a megye és a város „legjobb generálisát.“

Urbán Iván főispán még egyszer szót kért és lelkes szavakban éltette a szabad sajtót, a mely őnzetlenül bírál és ítél.

Kronstein Vilmos dr. tréfás rímekben változta az ő „politikai hitvallását,“ majd komolyabb hurokat pengetve, éltette a főispánt.

Staubert József köszönetet mond azért a megtisztelő figyelemért, mely e díszes, előkelő társaságban a sajtót érte. Jól esik ez a szíves megemlékezés azoknak, kiknek az iménti felköszöntő szólt. Midőn a mai nevezetes alkalommal ünnepet ül a város közönsége, hogy szeretetének, ragaszkodásának adjon kifejezést azon férfi iránt, a ki Arad élén áll: kétszeresen becses ez a figyelem, mely a munka közt érte a sajtót s amely kiszóltja őt a sorból, hogy a megtiszteltetésért köszönetet mondjon. Élteti azt a férfit, kit ma Arad polgárságának színe-java ünnepel, a ki nemcsak hivatalos, de hivatott feje a városnak és a megyének; élteti a főispánt azzal a kívánsággal, hogy még igen soká tiszteeljék őt vezetőnknek. (Általános éjlenzés és taps.)

Varjassy Árpád szintén Urbán Ivánt élteti, azzal a hő ohajtással, hogy minden törvényhatóságnak oly főispánt adjon a magyarok Istene, mint a minőt Aradnak adott.

Simay István lelkes szavakkal Kossuth emlékének adozik s az egész társaság viharos helyeslése és tetszése közt felhívja a jelenlevőket, hogy *adakozzanak Kossuth Lajos aradi szobrára.*

Az iljui hévvel és tűzzel előadott beszéd hatása alatt Glück Károly gyűjtést indított s a nemes célra néhány perc alatt 219 korona 20 fillért szedett össze. Az adakozást Andrénny Károly nyitotta meg, aki ezuttal is impozáns módon adta tanujelét közismert hazafias és jótekonny érzületeinek, amennyiben a szobor alapját száz koronával gyarapította.

Csicsi Imre beszélt azután a töle megszo-kott költői lendülettel. Élteti a főispánt, ki a közélet felemelésére irányuló működésével érdemelte ki a lakosság szeretetét és nagyrabecsülését.

Urbán Iván főispán élteti Aradváros polgárait és a törvényhatósági bizottságot, amely feladata magasztalára emelkedve küzd városunk boldogulásáért.

Lukácsy Lajos szintén a törvényhatósági bizottság tagjait éltette s ezzel a jól sikerült banket véget ért.

Jelenváltak: Urbán Iván főispán, Andrénny Károly, Angel István dr., Assael József, Avarfy Ferenc, Abrai Lajos, Berán Antal, Bing Vilmos, Blaskovits Antal, Boros Vida, Bozsik György, Bund Henrik, Csák Czirják dr., Csicsi Imre, Csiky Károly, Dániel Kálmán, Deutsch Bernát, Dobró Pál, Domány József, Domonkos Lajos, Edvi-Illés László, Eles Armin, Fetter Géza, Fényes Dezső, Gaál Ferenc, Gebhart István, Glück Károly, Hegedüs László, Heitz Nándor dr., Hermann Gyula, Herzl Bernát, Issekutz László dr., Institoris Kálmán polgármester, Joó Béla, Kabdebó János dr., Kádas Kálmán, Kilényi János, Kiss Ferenc, Kneffel Lajos, Kohn S. N., Kotsis Lajos, Kristyóry János, Kronstein Vilmos dr., ifj. Lócs Rezső, Lukácsy Lajos, Lusztig Armio, Mayer Miksa, Magyar Ferenc, Mandl Vilmos dr., Maresch Gyula, Marschall Lajos dr., Mihálik József, Mitner József, Nagy Lajos, ifj. Neuman Adolf, Neuman Alfréd, Neuman Dániel, Neuman Samu, Nenera Aladár, Ottenberg Tivadár, Péterffy Antal, Posgay Lajos dr., Probst Mihály, Reichert Ferenc, Reinhart Gyula, Reinhardt Kálmán, Révész Adolf, Rieger Imre, Ring Lajos, Ring Géza, Robitssek Agoston dr., Reichert Károly dr., Sáriot Domokos, Schartner Sándor dr., Simay István, Solymos József, Spitzer Ignác, Staubert József, Steiner Jakab, Steiner Vilmos, Steinhart Mór dr., Szabó Károly, Szalay Károly,

Szathmáry János, Szondy Béla, Tagányi István, Tedeschi Viktor, Tenner Lajos, Tisch Mor dr., Tolnai János dr., Urhányi Béla, Vajda István dr., Vannay Gyula, Vajassy Árpád, Varjassy Lajos, Vas Gusztáv, Vizer Lajos, Wadowszky Gusztáv, Waldner Gyula, Wallfisch Armin, Weisz David, Weisz Sándor, Zacariás Géza, Zikó János törvényhatósági bizottsági tagok, Sorbán János miniszteri s. titkár, Vezsenyi Jenő dr. főispáni titkár, s a sajtó tagjai közül: Schröder Béla, Klotz Ig Ferenc, Vas Géza.

SPORT.

— Az Aradi Tornaegyesület választmánya e hó 23 án d. u. 6 óra. a liceumi főreáliskola tanári gyűléstermében (főbejárat földszint jobbra) rendkívüli ülést tart. Tárty: a zászló ügyében eddig tett intézkedés és az országos tornaünnepélyre vonatkozó teendők megbeszélése. *Az elnökség.*

Harmincezer korona fölösleg.

(A város zárószámadási.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

A város helyes gazdálkodásának bizonyossága az az adathalmaz, amely a város 1903. évi zárószámadásainak alakjában a pénzügyi bizottság elé lép. Mert tény az, hogy a város rendkívül magas pótdával kénytelen dolgozni, de a megállapított költségvetés határain belül takarékosan történik a gazdálkodás, s az esztendő végén szép összegű fölösleget képes a város közpénztára felmutatni.

Bund Henrik főszámvevő, az elmúlt héten fejezte be a város 1903. évi zárószámadásait. Ugyancsak a múlt hét végén készült el Tedeschi Viktor, a város pénzügyi bizottsága által kiküldött számvizsgáló a múlt évi könyvek és számadások rovincsolásával és a zárószámadások fölülvizsgálatával.

Az ekként befejezett zárószámadások végső, legfontosabb adata, hogy a városnak az 1903. évi költségelőirányzathoz képest 30,000 korona fölöslege volt.

A fölösleg egyrészt megtakarítások, másrészt a nagyobb arányokban befolyt tételek révén éretett el. Így lényegesen emelkedett a kövezet-vám és helypénznek jövedelme, s egyéb bevételek. Ellenben tulkiadás mutatkozott a nyugdíjazások tételénél. A részletes zárószámadást a főszámvevő a tanács útján a pénzügyi bizottsághoz terjesztette be.

A város 1902. évi zárószámadásai 17,000 korona fölösleggel zárultak. Általában a legutóbbi esztendők mérlegét a város többnyire fölösleggel zárta. Körülbelül nyolc- kilenc év előtt történt csupán az, hogy a zárószámadások deficites, pénztári hiánnyal zárultak.

A múlt évi zárószámadások szerint a város törzsvagyományában lényegesebb változás nem történt.

HIREK.

— Körber lemondása. Bécsből jelentik, hogy a király ma délután Körber osztrák miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta. Ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el a császárvárosban, hogy Körber felajánlotta a királynak lemondását. Más verzió szerint Körber a Reichsrath felosztatására kért engedélyt a felségétől.

— Kóburg Lujza cáfol. Drezdából jelentik, hogy Kóburg Lujza a napokban beszélgetést folytatott Pierson dr. titkos tanácsossal, akinek

kijelentette, hogy a *Mattasich-Keglavich* most megjelent könyvében a róla szóló passzusok egy része *valótlan*. Nem igaz ugyanis, hogy ő a férjéről, vagy valamely hozzátartozójáról megvetőleg nyilatkozott volna. A könyv egyéb, diskrétebb részeire azonban nem terjed ki a hercegnő cáfolata.

— Sármezey Endre kitüntetése. A magyar helyi érdekű vasutak társasága Sármezey Endrét, az Acsev. főfelügyelőjét és az Alföldi Első Gazdasági Vasut igazgatóját megbizta annak az osztálynak a vezetésével, melyet a magyarországi kisvasutak hálózatának létesítése céljából szervezett. Sármezey Endre 1882 ben lépett az arad-csanádi vasutak tisztviselői közé és már ezidőben is egyik kedvence volt Boros Bélinek, az Acsev. megtermelőjének, ki igen szép és produktív jövőt jósolt neki. Néhány évi szolgálat után Sármezey hosszabb szabadságot nyert s ez időt Zielinszky Szilárd dr.-ral, kinek társa lett, vasuti és hidépitési vállalatok létesítésére fordította; ez idő alatt több hidat és vasutat is épített. Miután a csanádi vasut nem akarta a szabadságot meghosszabbítani, Sármezey visszalépett annak kötelekébe, hol jelenleg a vonatmozgósítási és műhelyszolgálat főnöke és a motorosforgalom irányítója és vezetője. Az arad-csanádi vasutaknál sikerült neki az eleinte sok nehézséggel járó motoros közlekedés ügyében és forgalmában oly rendet és precizitást teremtenie, hogy most már a vasutat első helyen emlegetik, ha motoros közlekedésről van szó. Mostani új vezetői állásában nagy tere nyílik, melyet bizonyára úgy fog betölteni, hogy a működése a magyar intelligenciának és a mérnöki tartománynak dicsőre fog válni. Emellett azonban továbbra is megmarad az acsev. kötelekében. Köztudomásu, hogy Sármezey Endrének az a munkája, melyet a kisvasutakról felolvasott, továbbá a motoros közlekedésről szóló tanulmánya, ugy a kereskedelemügyi minisztériumban, mint a magyarországi mérnöki körökben általában nagy feltűnést keltett és elismerést aratott.

— A sorozás Aradon. Két esztendeje nem látott látványosság került maorra Aradon: soroztak. Az aradijárás katonaköteleseivel kezdtek meg az 1903. évről elhalasztott sorozást a Kossuth-utcai honvédlaktanyában. A sorozás polgári elnöke Dálnoki Nagy Lajos alispán volt, katonai elnökkel: a cs. és kir. 88. hadkiegészítő parancsnokság részéről: Badesco Dániel őrnagy honvéd zászlóalj részéről Hadfy Imre alezredes. A sorozást nap- és holnapután folytatják.

— A munkások és a miniszterelnök. Vasárnap számunkban budapesti távirati jelentés alapján mi is reprodukáltuk azt a híradást, amely állítólag egy munkásküldöttségnek a miniszterelnök előtt történt fogadtatásáról szólt. A hírek, amelyeket munkáskörökből bocsátottak szárnyra, az volt a pontja, hogy a miniszterelnök a küldöttség szóknak az mondta volna: „Fogja be a száját!” s ezzel ott hagyta volna őket. Amint tudósítónk táviratozza, most félhivatalosan jelentik, hogy az egészről *egy szó sem igaz*. A mikor a küldöttség szónokai elmondotta a maga és társai kérelmét, Tisza gróf arra részletesen és szívélyesen felelt. Beszédét a küldöttség egy tagja éles szóval szakította félbe, amire a miniszterelnök oda fordulva azt kérdezte, hogy kihez van szerencséje. Az illető megnevezte magát, hogy ő N. N. ügyvédjelölt. Tisza erre annyit jegyzett meg, hogy ő a *köszöntő-munkásokkal tárgyal, nem pedig ügyvédjelöltekkel*. Ennyiből állt az egész incidens.

— Az aradhegyaljai szőlőbirtokosok egylete. Vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartotta a

városháza földszinti termében az aradhegyaljai szőlőbirtokosok ujonnan alakult egylete az alapszabályok tárgyalása céljából összehívott gyűlését. A gyűlésen, amelyen Dániel Kálmán kor. elnök elnökölt, Bódy Bódog adta elő az alapszabályok tervezetét, amelyet a gyűlés némi módosítással el is fogadott. Az ülés délután egy órakor ért véget.

— A nagynémet eszme Ausztriában. Teplitz-ből táviratozzák: Tegnap a csehek és németek összeütközését várták itt. A hatóságok nagyszámu csendőrséget és rendőrséget koncentráltak. A csehek Klofácot vártak, de e helyett a németek kaptak vendéget. Wolf jött, aki beszédében a következőket jelentette ki:

— Sohase fogjuk elfelejteni, hogy közép-európai német testvéreinkkel együvé tartozunk, és mindaddig nem fogunk nyugodni, a míg célunkat el nem értük.

— A vashidak ügye. A mai tanácsülésen Lócs Rezső referálása után a tanács tudomásul vette a miniszternek a vashidak ügyében hozott határozatát és kiadta az ügyet tanulmányozás végett a városszabályozási, közlekedésügyi és hidügyi bizottságnak, amelyek, amint azt már megismertük, e hó 28., 29. és 30-ik napjain fognak együttesen tanácskozni a további teendők felett.

— Kölcsey Himnusza és a katonatisztek. Egyik nagyváradi lapban olvassuk a következő, érdekes hírt: A nagyváradi 37-ik gyalogezred tisztikara az ezred tulajdonosa, József főherceg névnapja alkalmából tegnap délelőtt a tisztikar nagy díszesünetet rendezett, amelyen számos pohárköszöntőt mondtak. Az első üdöms Károly János báró, a 37 ik gyalogezred kitérő parancsnoka mondta a legnépszerűbb magyar főherceget, a nagyváradi háziezred inahaberét éltette. Beszéde nagy lelkesedést keltett, az összes tisztikar felpattantak helyeikről s ami ezidőig még nem történt meg, a *titkár tagjai Kölcsey Himnuszt énekeltek*. Az imádságos melodia elhangzása után a tisztikar háromszoros *éljelt* kiáltottak. A névnap alkalmából délelőtt a legénységet megvendégelték s általános kimenőt adtak.

— Pénztárvizsgálat a városnál. Arad városánál ma délután Institoris Kálmán polgármester elnöklete alatt pénztárvizsgálatot tartottak, mely alkalmán ma mindent rendben levőnek találtak.

— Halálozás. Szombat este váratlanul meghalt a városházának egy általános ismert, érdekes alakja: Kovács János nyugalmazott honvédhuzáralezredes, a katonai ügyosztály nyilvántartója. Szombat délután még a hivatalában volt, s jókedvűen tréfálkozott. Hat órakor hazament; egy órával később a lakásán szívinfarktussal érte és meghalt. Kovács János képzett, jó katonatiszt volt; mint őrnagy az aradi honvédhuzásosztály parancsnoka is volt. Egy gyakorlati alkalmával oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy herképtelenné lett. Nyugdíjazása alkalmával a király neki szolgálati érdemeit elismerésül az alezredesi rangot adományozta. 1897. májusa óta állt a város szolgálatában s különösen a katonaviselt emberek ismerték jól a nyugalmazott katonát, aki még polgári hivatalában is katonás szigorúsággal intézte a jelentkezések dolgát. Otvenhét éves korába érte a halál; neje, szül. Keller Szeréna és négy gyermeke gyászolja. Ma délután hatonát díszszel temették el. Az aradi cs. és kir. 8. huszárezred százada vonult ki; megjelent az aradi helyőrségi tisztikarnak számos tagja Wachsmann Vilmos 88. gyalogezredbeli ezredes vezetésével, továbbá Salacs Gyula orsz. képviselő, Varjassy Lajos polgármesterhelyettes, Kádás Kálmán főjegyző, Sarlot Domokos főkapitány, Lócs Rezső tanácsnok, Nagy Ottokár tb.

alkapitány. Az elhunyt katona koporsója fölött *Csési Imre* ev. ref. lelkész mondott megható tucsuztató beszédet.

— **Tartalékosok behívása.** Az aradi cs. és kir. 83 lk gyalogezredhez az 1897. és későbbi évfolyambeli tartalékosok közül körülbelül száztvenet hívtak be április 15 re, tizenhárom, illetőleg huszonnyolc napos feyvergy korlatra. A tartalékosoknak ez a rendes tavaszi gyakorlata és nincs összefüggésben az elkésett sorozással.

— **A Füredi árváknak.** *Füredi József* árvál részére ma újból kaptunk adományt, 1 korona 80 fillért, melyet *Pollák Janka* kisasszony küldött be hozzánk Bajáról. Legutóbbi kimutatásunk: 579 kor. 20 fillért tett ki, a mai adománnyal tehát gyűjtésünk 581 koronára emelkedett.

— **Eljegyzés.** *Werner Frigyes*, az aradi Neuman testvérek cég elnöke, eljegyezte *Reusz Rozsin* kisasszonyt, *Reusz Mór* aradi terménykereskedő és ecetgyáros leányát.

— **Árlejtesek az utca rendezésekre.** Két árlejtes dől el ma délelőtt Aradvárosának gazdasági széké előtt. Az egyik árlejtes a *Flórián* és *Sina* utcák csatornázása, a *Halász* utca feltöltése, csatornázása és átkövezése s ezzel kapcsolatosan a *Határ*-utcai zsilip megszüntetése s a *Simonyi* és *Tabajdy* Károly-utcák közvetlen részének kikövezése iránt tartatott meg. Összesen négy pályázó volt. A kiküldési ár 25.975 korona 78 fillért tett ki. *Pellegrini Dávid* és *Estanly Mátyás* öt, *Gal és Tyrnauer* tizenhat, *Campi József* kilenc százalék felülfizetéssel, *Roszi Pál* és *Pellegrini Károly* pedig egy egész hat tized százalék leengedéssel tett ajánlatot. Tekintettel a lényeges különbségekre, a gazdasági szék a legutóbbi ajánlatot fogadta el. Megjegyzendő, hogy tavaly ugyan ezen munkálatokra csak huszonhat százalék felülfizetéssel akadt vállalkozó, kinek ajánlatát azonban nem fogadták el. A másik árlejtest a külhatárban levő *Markó* és *Prohászka* dűlőbelli utak egy részének kiárkolási, a kiemelt földnek az uttestben való elterítési és a betoncső átvezetési munkálatainak elvállalása iránt hirdették. A kiküldési ár 488 korona volt. Erre az árlejtesre csak két pályázó volt: *Böhm Géza* és *Barcza Abel*. A gazdasági szék az utóbbinak az ajánlatát fogadta el; *Barcza* két egész egy tized százalék leengedéssel vállalta el a munkálatokat.

— **Egy aradi asszony öngyilkossága** Kolozsvárra, a fia sirjához ment meghalni egy szerencsétlen, hatvanéves terdős aradi asszony: *Antonovics Pálné* z. Eret Anna. A szerencsétlen asszony utolsó támaszát vesztette el tavaly fiának: *Göfrich József*nek halálával. — Egyetlen vésza az volt, hogy majd a másvilágon ismét találkozik fiával. Mondogatta is ezt sokszor Aradon szomszédjainak az öreg asszony. A múlt hetekben aztán összedomogolta csekély holmiját s sorra járván szomszédait, örökre búcsút vett tőlük. Elment Kolozsvárra, s ott menyéhez, *Göfrich József*néhez szállt. Március 14 ke óta, midőn Kolozsvárra érkezett, minden reggel kitépeget az öreg anyóka az ottani köztemetőbe. Felkereste fiának sirbentjét, letérdelt előtte s sokáig imádkozott. Mikor aztán heza ment menyéhez, hosszú panasza fakadt, hogy ő nem tud el lenni fia nélkül. Szombat reggel hét orakor is eltávozott hazulról az öreg asszony s azt mondta, a templomba megy imádkozni, mert ma van az ő „szeretett Jozsijának“ a nevenapja. A templomból egyenesen a temetőbe ment. Utközben megírta *Ferencz Ferenc* cipész, ki fiának a múltban jó barátja volt s a ki már régebben észrevette az öreg asszony sőtét szándékát és ezért kikísérte a sirhoz. Az öreg asszony gyermeket gyújtott a siron és mikor *Ferencz Ferenc* egy pár percre távozott, egy üvegből, mintegy két deciliter többféle mérgeből álló folyadékot ivott meg. Mire *Ferencz* visszatért az öreg asszonyt a sirra borítan, görccsök kö-

zött találta. Odahívott menyének még csak annyit tudott mondani:

— Temessetek fiam mellé... és alétlan rogyott össze. Az orvosok véleménye szerint az öreg asszony fölépüléséhez nincs remény.

— **Kegyelem egy gyilkos századosnak.** *Berlinből* táviratozzák: A császár megkegyelmezett *Schrötter* századosnak, a ki a felesége csábitóját, egy hadnagyot *Chemnitzben* agyonlöt, s a kit e miatt a hadbíróóság két évi börtönbüntetésre ítél.

— **A megbabonázott szerető.** Vasárnapi számbunkban megírtuk, hogy *Miskovics Nádia* lókupec egy lapáttal súlyosan megsebesítette a vele vadháza ságban élő *Botka Juonét*. A rendőrség elfogatási parancsot adott ki a szökésben levő merénylet ellen, amit ma délelőtt sikerült is letartóztatni. Kihallgatása alkalmával beismerte tettét, de tagadta, hogy az asszonyt meglopta volna, és hogy szökni akart volna. Tetteinek okául azt hozta fel, hogy ő feleséges ember, de mégis ezzel az asszonnyal ét vadházaságban, mert *Botkáné megbabonázta* őt. Hiába akart tőle szabadulni, ez nemcsak hogy nem sikerült, de az asszony még arra is rá akarta venni, hogy váljon el a feleségétől és vegye őt nőül. *Miskovics* negyvenkét éves ember, aki a rendőrségnél mint notórius betörő van bejegyezve. Négy izbon testi sértés, egyszer hatóság elleni erőszak miatt volt büntetve. Felesége sokkal fiatalabb és csinosabb *Botkánénál*, aki harminckét éves, és épenességgel nem szép asszony. Jelenleg a kórházban gyógyítják, és remélik, hogy sebe husz napon belül begyógyul.

— **Öltárszentelés.** Az *Ortutay*-család, a melynek *Mezőkovácsháza* határában birtoka van, öltárt állítottatott a mezőkovácsházi róm. kath. templomban, a melyet szombaton, a hó 19-én szentelt föl nagy ünnepélyességgel *Róza József* mezőkovácsházi esperes-plébános. Ez alkalommal az esperes szép beszédet tartott, a melynek végén fölolvasták *Dessewffy Sándor* csanádegyházmegyei püspöknek az adományozóhoz, *Schauer Ádám*éhoz intézett elismerő levelét.

— **Botrány a színházban.** A berlini *Metropolitain*-színházban, amit egy távirat jelent, vasárnap este nagy botrány volt. Az utolsó fölvonás előtt föl akarták huzni a vasfüggönyt, de nem sikerült. E miatt a rendező a függöny elé lépett és tudatta, hogy az előadást nem folytathatják. A közönség óriási zivajba tört ki. Sokan a pénztárhoz robantak s visszakövetelték jegyeiket. A botrány annyira fajult, hogy a rendőrség közbelépésére volt szükség.

— **A városi sörcsarnok renoválása.** *Kánya Géza*, a városi sörcsarnok bérleje kérvényt nyújtott be a városhoz, a melyben azt panaszoja, hogy a sörcsarnok igen rossz állapotban van; kéri a várost, hogy gondoskadjék a helyiség renoválásáról. E tárggyal a szombati tanácsülés fog foglalkozni.

— **Merénylet egy konzul ellen.** *Innsbruckból* jelentik, hogy az ottani olasz konzulátus előtt ma délelőtt egy olasz munkás izgatottan járt fel és alá. Mikor egy nyugalmazott ezredes be akart menni a konzulátus épületébe, a munkás kést rántott és megtámadta az öreg urat. Ennek segélykiáltásaira az előálló lefegyverezték a munkást, mielőtt még kért tehetett volna. A rendőrség letartóztatta. Kihallgatása alkalmával az vallotta, hogy a német konzult akarta meggyilkolni és az ezredes ezzel tévesztette össze. A merénylet átadták az ügyészségnek.

— **Magyar név.** *Ungar* Berta aradi illetőségű budapesti lakos családi nevének „Magyar“-ra kért átnevezését a belügyminiszter megengedte.

— **Pázmány Péter lakóháza leégett.** Vasárnap virradóra, a mint lapulknak táviratozzák: A *zniováraljai* állami tanítóképző kétemeletes épülete, mely hajdan *Pázmány Péter* lakóhelye volt, a tűz martaléka lett. Az intézetben

87 növendék volt elhelyezve, a kik mind nagy életveszedelemben forogtak, mert a négyszárnyu épület már teljesen égott, a mikor a tűzet észrevették. Az intézeti növendékeket érzékeny kár érte. — A többnyire szerény viszonyok között élő tanítójelöltek, a célszerűtlen és szűk helyiségek miatt, utl bőröndjeiket és ruháik nagy részét kénytelenek voltak a padláson tartani. Ez most mind odaért. Az intézet mellett levő régi *jezsuita templom* is tűzet fogott, annak *teteje és tornya leégett* s a *harangok elolvadtak*. A szállongó zsaránokok a városban is több házat meggyújtottak, de ezeket a kéznél levő tűzoltóság csakhamar eloltotta. Minthogy az intézet több tanterme és hálóterme is leégett, *Berecz Gyula* kir. tanfelügyelő a helyszínén azonnal intézkedett s a növendékeket 14 napra szabadságolta. *Berecz* tanfelügyelő Budapestre utazott, hogy a kultuszminiszteriumban az esetről jelentést tegyen és a sürgős intézkedéseket kieszközölje.

— **Nagy mézárások Kongóban.** *Bernde* érkezett távirati jelentés szerint egy hamburgi kereskedelmi ügyökség vezetőjét Kongóban száz négerrel együtt *lemészárolták*.

— **Kérjen telefonon Porter-cipőt.** Legkényelmesebb módja a cipővásárlásnak: a házbaküldetés. Ezt igen könnyen megtehetjük. ha *Porter Vilmos Nagy Áruházhoz* fordulunk, a Szabadságtéren 4 ki már megfordult a Porter cég cipőosztályában, annak okvetlenül feltűni a nagy választék. Különösen finom úri cipőkben (hölgyek és férfiak részére) torlódt, össze nagy raktár, ezért ezen cipők ugyszólván gyári áron adhatnak el. Porter telefon száma 824; választékok kora reggeltől késő estig, bármily mennyiségben és a város bármely távoli pontjára küldetnek el.

— **Aki kertjét szereti,** szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze meg szükségletét *Mauthner Ödön* ca. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, *Rottenbiller*-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általános ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti és viragujdonásoknak egész sorozatát is tartalmazza. 3439

— **Parketta tükörfényes lesz** *Vojtek és Weisz* féle parkettviasz használatával. 1 dob. 1 kor. 44

— **x— Pármai Ibolya-szappan.** E név miatt pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szerezné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal eláttott szappanról még azt tudjuk, hogy az arcbort finomítja, üditi, ugyanígy, hogy még a legérzékenyebb arcbőrdek is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen ártat külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szabalmas partolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Kisziti Szabó Béla piperezszappangyáros, Miskolcon. Kapható Aradon, *Vojtek és Weisz* gyógyáru kereskedésében és *Maresch Gyula* üzletében. 611

— **x— Tisztátalan verseny.** Legutóbb különböző hivatalos vizsgálatok alapján konstataitott, hogy egy felsőmagyarországi cég (*R. és Tsa L. ben*) edényei gyártásához, könnyen megközelíthető okokból, tisztá cinnoxyd helyett a tetemesen olcsóbb antimonxydot használja, mialtal azonban a fevpálló s törvény által előirt egészségügyi tekinteteknek meg nem felelő áru hozatott forgalomba. Nem kételkedünk ezen, hogy mindarra gyárak, melyek tekintet nélkül a mostani nyomott piaci helyzetre és a cinnoxyd magas árára, mindig és most is kizárólag cinnoxydot használnak edényeik gyártásához, az egész zománcedény szakma érdekében, eféle visszaélés ellen a legerélyesebb állást foglalnak. Egyelőre a pozsonyi *Westen P.* betéti társaság zománcozott edények gyára konstataitotta, hogy az általa gyártott szürkén zománcozott „*Secessio*“ edényeinek egyik főelőnye abban áll, hogy ezen edények zománcozásához kizárólag csak oly anyagok használatának, melyek nemcsak hogy a törvény előírásának teljesen megfelelnek, de még azon felül sokkal erősebb savak ellenében és teljes ellentálló képességgel bírnak és ezáltal ezen *Secessio* zománco edényeket,

melyeket kevésbé mutatók voltak miatt némely helyen még nem elég igazságosan ítélték meg, minőségi szempontból méltán az elsőrangú főzödények közé lehet sorolni.

Fegyházra ítélt gavallér.

(A „püspök unokaöccse.”)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

A budapesti törvényszék előtt elegáns, a társaságokban járatos gavallér állott, hogy büneivel beszámoljon. Az érdekes fő tárgyalásról a következő tudósítást vesszük:

A télen nagy feltűnést keltett a fővárosi mulatóhelyeken egy elegánsan öltözött fiatal gavallérnak költekezése. Ahol csak megjelent, mindjárt pezsgőzni kezdett s pár száz korona nem is volt sok egy-egy ilyen mulatságra. A rendőrségnek is feltűnt ez a költekező gavallér, a kiről csakhamar megtudták, hogy *Bartók* Medárd Hugó könyvelő s hogy *Beer* Pál borkereskedőnél, mint könyvelő van alkalmazva.

A költekezéssel természetesen értesítették Beer Pált is, a ki utána nézett könyvelője viselt dolgának s ekkor tudta meg, hogy *Bartók* Medárd Hugó főnökének 42000 koronás csekk könyvéből s lapott tépett ki s ezen lapok alapján a kereskedelmi banktól 15.000 koronát vett fel. A bank értesítő leveleit pedig, amelyek főnöke nevére voltak címezve, következetesen elfogta, nehogy ezek elárulják bűnös üzemelt.

Beer feljelentésére az időközben megszűkött gavallért a rendőrség elfogta. Kihallgatása alkalmával beismerte bűnét s azt, hogy az elszikkasztott pénz egy részét *Flór* Emilia és *Kapcsányi* Etel nevére énekesnőkre költötte el, a másik részét pedig elmulatta. A két énekesnő 1500 korona készpénzt, 1000 kor. értékű ékszert és 600 kor. értékű virágot kapott a szikkasztó gavallértól.

A mai fő tárgyaláson, melyen *Bartók* Medárd Hugót magánokirathamisítás büntette miatt vonták felelősségre, *Szepessy* elnök kérdezte a tanukul beidézt énekesnőktől:

— Nem volt feltűnő önök előtt a vádlott ezen nagy költekezése?

— Feltűnő volt s kérdeztük is tőle, honnan veszi ezt a sok pénzt, mire ő mindig azt mondta, hogy *Kohl* Medárd püspöktől kapja, aki neki a nagybátyja.

Elnök ezután a vádlottat kérdezte meg:

— Mennyi idő alatt költötte el azt a rengeteg sok pénzt?

— Két és fél hónap alatt.

A bíróság dr. Polónyi kir. ügyész vádja után magánokirathamisítás büntettségért 2 évi fegyházra ítélte a szikkasztó gavallért, aki ezen ítélet ellen felelősséget jelentett be.

CSARNOK.

A szolgáltató.

Írta: Bródy Sándor.

— Mindjárt elmondom, amit Julisról tudok. Menjünk előbb még egy théra, de ne ezekbe, a zenélő nőktől itt nem lehet maradni. Győrünk a belvárosba, a Korona még nyitva lesz!

Éjféltől kettőre járt az idő, a kávéház még nyitva volt, de talán nem igen szívesen, mert két, tojásos puccs mellett ülő öreg uron

kívül, nem volt benne senki. A fényes és teljes világitás mellett a kopasz öreg urak édesdeden szundítottak.

— Ezt nevezem kávéháznak! — jegyezte meg nagyabecsült barátom, aki nem tudott elaludni anélkül, hogy előbb valamely szerelmi kalandját el ne beszélje. Régebben másképp volt, kaland nélkül nem hajtotta fejét nyugovóra soha. Most boldog volt, hogy védett, meleg helyen beszélhetett. Odakünn téli orkán; elhuztuk az ablakfüggönyt, hogy lássuk a hóvirárt mint kergető háza a gyalogos lumpokat. Néhány fekete figura sietve vonult el az utca fehére alapján, aztán kihalt lett a tájék, mely rendszerint olyan népes szokott lenni, hogy most rá sem ismertem, mintha külföldön Bécsben vagy Milánóban lennék. És a gonosz világ, kint meg is volt világítva, süttött a hold. Egy-egy királynének öltözött szegény, magányos leány fagyoskodott végig az út közepén. Bibor köpenyben, hamis hermelines gallérban. Talán nem passzióból járkáltak és szerettek volna bejőnni.

— Nem kell publikum, ma Julis van a soron. Ez nem kávéházi történet és a mint ma viszagondolok rá, kérnem kell uraságot, hogy kegyelettel hallgassa a szolgáló lány történetét.

Kegyelettel és álmosan hallgattam. Kezdetben maga az elbeszélő se volt valami tüzes; „hogy-igy, hogy-ugy”-ozott:

— Juli nem volt még egészen szolgáló, inkább pesztra, hogy úgy mondjam száraz dajka. Helyel-közzel meg volt bizva szolgálói teendőikkel is. Például ő szedte össze a cipőket a néni-nél, — mert a néninél lakott Fedemesen — és ő tisztította ki valamennyit. Volt vagy tizenkét pár cipő a házban, kicsik, nagyok, rongyosak, urasak. Hajnali három előtt kellett munkába kezdenie, mert négy után meg kellett fejnie a tehenet, a Marist, mert a férfiakat nem állhatta, több tehenesnek, mindenek kirugta a fogát. Neki hűségesen leadta, mert éreznie kellett, hogy Julis érzékeny, kedves jó leány ...

Nagy zserü! mi mindenre nem emlékszem, az ember feje olyan mint egy verki, most meg a Julis lábára is emlékszem. Télen is meztelen járt a ház körül, bár nem is sejtette, hogy rendkívül szabályos és formás lábai voltak. Csizmája azért volt, nehezen szerzett becses kincse, mit vigyázzal vitt a kezében, nagyobb tavaszi utak alkalmával.

Nem lehetett több tizenhat évesnél. Es tekintve, hogy e korban rendkívül sok álmra van szükség, a lány megélt annyi alvással, mint a sokkal idősebb Napoleon. Este vizet kellett hoznia a kútról, a kocsival is kellett egy kicsinyt beszélgetni hivatalán kívül, de megbízásból, lesni a szakácsnő udvarlóját. Aztán a néni legkisebb fia, aki mellett a pesztra hivatalát töltötte be, ha húst vacsorált, többször felszólitotta az éjjel folyamán, hogy adjon neki vizet. Nappal se volt sok nyugta Julisnak, az ötéves fiu a legnagyobb genialitással kereste a leglehetősebb veszedelmeket, a gyújtogatásra is volt hajlama, a pesztra sokat kapott e miatt. Sirt egy sort, felugrott, uccu, vig volt, friss volt megint, mint sok nagy kedélyű madárka, kit a kalitka zára és dróttjának oktan és érthetetlen üzései sem tudnak elkedvetleníteni; szintígy ez a parasztlány. Végigénekelte és végigtáncolt a martíriumját, mert nem tudta, hogy az. És egyéb igazi szomorúsága nem volt, csak az, hogy a kis fiu — akivel különben szerették egymást — folyton megsebezte és mindig frissre csikarta az arcát. Meg hogy a szülei minden fertálykor elvitte az egész fizetést, kevés színes rongyot vett neki, egy igazi ezüstgyűrűre való nem tudott összegyűjteni.

Julist én sokáig nem vettem észre, úgy hozzátartozott a falusi udvarhoz, mint a muskátlicserepek a konyha ablakhoz, a fűzfű a kerek kut mellé. De egyszer nagyon-nagyon untam magamat és kinéztem az ablakon, hogy

hátba kocsi mennének végig a nyári hőségben kővé szikadt úton. Vagy nézem a hangyákat, arint fölfelé törekcsenek a falon. Még csak egy igás kocsit se jött, a hangyák is elbujtak. Hanem e helyett a fiu bancurozott a legforróbb napon, együtt Julissal és egy komondorral. Kergetősdit, bujósdit, majd doktorosdit játszottak. A két embertárs nem vett észre, csak a kutya. Az sem zavartatta magát. Julis egy szál szoknyában volt, de még azt is sokalta. Fiuruhát csinált belőle és figyelmeztetése a kis fiut, valamint a kutyát, hogy ő most katonatiszt és ekszeciroztatni őket. A kutya elszaladt, de a gyermek réált.

Julis mondta a vezényszót:

— Balra arcó. Jobbra arcó. Előre lépjő. Fussó. Álljő!

Mérték nélkül kedves volt ez a kis bolond némbér ezekkel az „ő” betűvel, a melyeket minden nyelvszókás és gramatika ellenére a szavakhoz ragasztott. Idegen nyelvet akart-e mímélni vele, vagy a szavaknak nyomatékot akart szerezni és különös fontosságot a gaz és skeptikus kis fiu szemében?

... Még aznap mondtam a néni-nek, hogy mégis iszom egy pohár frissen fejt tejet, a pesztra — vagy akárki — behozhatja, költsön fel, aztán elalszom újra. Julis másnap hajnalban meg is jelent, de nem kellett felköltönie — ébren voltam.

(Folytatása következik.)

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 21. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 116—118 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 124—125 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 123—124 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 122—123 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilo-gramm felüli sulyban 124—125 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban 123—124 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 120—122 fillérig.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinról délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.59
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnáról délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
		Személyvonat este	9.05
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat éjjel	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonról szv. reg.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat délelőtt	11.—
Gurahonc szv. d. u.	4.30	Személyvonat este	6.56
		Pankotáról szv. este	9.20

Motormenetek

Arad—Várhely— és Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel	8.04	Mezőhegyes felől reg.	6.49
Battonya felé d. u.	12.01	Battonya felől d. e.	11.39
Mezőhegyes felé este	5.29	Battonya felől d. u.	4.01

Arad—Új-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg.	6.10	Kétegyháza felől d. e.	12.—
Kétegyháza felé d. u.	12.35	Kétegyháza felől este	6.06

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurotos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után** ajánlatik.

Sirolin

Bmeli az étvágyat és a testsúlyt, oltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alattl créggeel legyen ellátva: 3434

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti-gyár Basel (Svájc).

Ujdonságok

és pótlások érkeztek ismét
60,000 kötetes
kölsönkönyvtáramba.

Magyarban: Ouida: Vera. Veres: A burok védangyala. Péterfi: Kormos Borcsa. Heimbürg: Dacos szívek. Heltai: A száműzöttek. Gyp: Egy édes titok. Y. Guilbert: A deszkák hőse. Voss: Légújón az északi sarkhoz. Freussen: A szerelem hatalma. Crawford: Színész és grófleány. Gorkij: Elmult emberek. Cherbuliez: Lepke k. a. Sardou: Theodora. Heyking: Elkésett levelek. Bajtaj: Emberek N. N.: Ingtag szerelem. Tóth: Északafrikai kikötők. Bosnyák: Sursum corda. Levett: Az árulás utja. Alexander Mrs.: Balvégzet, Párba a végzettel, Benedek: Szülőföldem. Ábrányi E.: Labán ur. Váradi A.: Szt. Agótha. Gaál K.: Sikamlós uton. Leonid A.: Ködben. Csehov: A fekete barát. Sales: A feleség. Lasswitz: A világ meghódítása. Mühlbach: Benyovszki gróf. Spielhagen: Üllő és kalapács. Collins: Párba az erdőben. Molnár F.: Jozsi. Gyp: Baba néni stb. stb.

Németben: Schlicht: Estklassige Menschen. Freussen: Die drei Getreuen. Quirt: Kaviar-Kalender 1903. Kügelgen: Ein Lebensbild. Brenner Viebig: Die Wacht am Rhein. Crocker: Angelika. Stratz: Montblanc. Heyking: Briefe die ihn nicht erreichten. Herczeg Franz: Die Operettensängerin. Glahn: Heirathsstifter. Rose F.: Liebesgeschichten. Stacpoole: Der Boursgeois. Zobeltitz: Der Backfischkasten. Beyerlein: Jena oder Sedan. Kahlenberg: Nixchen. Champol: Goldene Blumen. Bilse: Der Alarm. Waldow: Die rote Locke. Wolzogen: Was Onkel Oscar in Amerika passierte, Ompteda: Denise de Montmidi. Erhard: Die Rose vom Haff. Morelli: Die Pariser Range II, Im Quartier latin. Berdeau: Uncle Sams Nichte, Yankee-doodle I-VI. Bernhard M.: Corpus delicti. X: Memoiren d. H's v. Richelieu. Fothergill: Der Konzertmeister. Onnet: Der Giftändler. Kipling: Mädchen aus Birma. Reuter E.: Liselotte. Willy: Claudine geht. Jensen: Unter heisser Sonne. Megede: Sport. Herczeg: Die v. Niederheim etc. etc.

Francia és angolban: Saussay: Chairs epa-nouis, beautés ardantes. Willy: Un vilain monsieur. Claudine I-IV., La Mome Pierate. Zola: Pot Bouille. Henniue L.: B. Roses. Gyp: Petit Bob. Manville Fenn: Nurse Elisia. Buchanan: The shadow of sword. Russe: Lady: In the service of Rachel. Keeling: Three sisters. Clifford: A sorry love affaire, Mrs. Craik, Miss Tommy.

A könyvek újak és tiszták.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Jegyzőkek vidékre bérmentve küldetnek.

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár.

Antiquárium, állandó olcsóságú tárlat könyvek és hangjegyekben.

Egyéb olcsóságok!

Egész könyvtárak vétele és eladása.

Jókai összes művei nemzeti kiadása félbör-kötésben, antikvárca 280 koronáért kapható.

Egyéb számos kedvező alkalmi vétel.

Kiváló tisztelettel:

104

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, antiquariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára

Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városi és megyei telefon: 395.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

- Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. -

Budapest, március 21.

Delítőzsde. Buzakínalat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 12.000 métermázsra került forgalomba, szállárán törtött, közben néhány fillérrel drágább áron. Egyéb gabonafélék változatlanok. Időjárás szép.
Estítőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$ olcsóbb, Páris 10 magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza áprilisra	8.22—8.23
Buza októberre	8.22—8.23
Rozs áprilisra	6.55—6.56
Rozs októberre	6.69—6.70
Zab áprilisra	5.48—5.49
Zab októberre	5.61—5.62
Tengeri májusra	5.26—5.29
Tengeri júliusra	5.40—5.41
Repce augusztusra	11.25—11.35

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.23—8.24
Buza októberre	8.22—8.23
Rozs áprilisra	6.55—6.56
Rozs októberre	
Zab áprilisra	5.68—5.69
Zab októberre	
Tengeri májusra	5.26—5.27
Tengeri júliusra	
Repce augusztusra	11.25—11.35

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	642.25
Magyar hitelrészvény	763.—
Leszámitóbank részvény	453.50
Rima-Murányi vasmű részvény	578.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	637.75
Közuti vasut	586.—
Városi villamos vasut részvény	319.0

NAPIREND.

Március 22. Kedd. Róm. kath. naptár: Oktavian vértanú. — Protestáns naptár: Oktavian vértanú. — Görögkeleti naptár (március 9.): Szab. 40 vértanú. — A nap két óra 45 perccor, nyugszik 3 óra 57 perccor.

Kölcsönkönyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{4}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{4}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-múzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Ejjeli fagy, semmi, vagy kevés csapadék.

Március 22. A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának ülése este 6 órakor (Központi Szálló.)

Március 23. Az aradi tornaegyesület választmányi ülése este 6 órakor (Lyceum.)

IDEGENEK ARADON.

— Március 20. —

Fehér Kereszt szálloda Mangra Vazul vikárius Nagyarad. — Weisz Amália utazóné Bécs. — Heiler József kereskedő Budapest. — Guttmann Albert birtokos Budapest. — Bartók Ferenc mérnök Budapest. — Hecht Abraham kereskedő Budapest. — Telegdy Lajos utazó Budapest. — Kronberger Antal utazó Budapest. — Krausz Vilmos utazó Budapest. — Wernig Péter gyáros Teisch. — Harz Adolf utazó Budapest. — Szende Frigyes magánzó Budapest. — Apelt Károly utazó Bécs. — Weisz Arnold birtokos Farkasvölgy. — Hendl Ottó kereskedő Temesvár. — Schwimmer Adolf kereskedő Temesvár. — Saűsz Adolf utazó Budapest. — Freund Mór utazó Budapest.

Központi szálloda. Traucza Lajos birtokos Eszterháza. — Tóth Miklós birtokos Kötél. — Martos Ferenc m. hivatalnok Budapest. — Dembitz Gyula utazó Budapest. — Schwanda Ferenc utazó Budapest. — Kossolik Ferenc igazgató Budapest. — Komlingg Ferenc utazó Bécs. — Flischer Lajos ügynök Sz. ged.

Nemzeti színház.

Bérlet 165. sz.

Páratlan.

Kedden, 1904. évi március hó 22 én:

Józsi.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Sebő, ügyvéd	Marházi M.	Mici	Szilassy J.
Dr. Verpeleti	Bónis Lajos.	Koller	Polgár S.
Csongrádi	Könyves J.	Poldi, fia	Ligeti V.
Csongrádiné	Aranyosy J.	Franci	Szabó Danl.
Lajos bácsi	Győre Alajos.	Az öszeres	Juhász S.
Tóthné	Gazdi A.	Józsi	Zilahy Pali.
Attila	Juhai József.	Józsi dadája	Pajor Agnes.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Könyv- és Papir-Bazár.

A végeladás alatt volt

Révész Nándor-féle

könyv- és papirkereskedés

áruit

megvettük,

és a megmaradt áruk, u. mint:

könyvek, regények, diszművek,

ifjúsági iratok, imakönyvek, jogi

és szakirodalmi művek, ugyszint-

tén üzleti könyvek, irópapírok,

levélpapírok, borítékok, diszlevél-

papírok, doboz-levélpapírok, vala-

mint az összes

könyv- és papirkereskedéshez tartozó áruk

az eddigi árnál

tetemesen olcsóbban

fognak eladatni.

Az elárusítási helyiség

Szabadság-tér 3. sz.

Deutsch Testvérek volt üzlethelyisége mellett,

(Reisinger-házba)

lett áthelyezve.

Kiváló tisztelettel:

INGUSZ I. és FIA

ARAD,

Alkalmi könyv- és papir-bazára.

Alkalmi bevásárlási forrás.
DEUTSCH IZIDOR
 órás és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
 Minorita-palota.
 Arany-, ezüst- és zálogjegyek megvételnek.

Uraságoktól használt nyári és téli férfi-ruhákat hálós ebédlő és más butorokat
 a legmagasabb áron vesznek.
 Kivánatra házhoz is megyek.
Menczer Márton
 Arad, Petőfi-utca 7. sz.

3-1904. mg.
Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a városi legelőkre beiratott sertések és juhok után járó legeltetési díjak folyó évi márczius hó 22., 23., 24., 26. és 27. napjáig bezárólag terjedő idő alatt a városi pénztárba befizetendők.
 A díjak befizetésekor a pénztár kiszolgáltatja a legeltetési jegyet, amelyekkel a sertések és juhok a legelőre bocsátásra kitűzött napon a legelőkre bocsáthatók.
 A legelőre bocsátás napját f. évi márczius hó 28-ikára tűzzük ki.
 A mezőgazdasági bizottság 1904. évi márczius hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Angel, s. k.
 aljegyző.

Magy. kir. Államvasutak áll. főnök-ég.

1722-1904. szám.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhirre tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. § a értelmében elárusítandó ruhaszövet, közműáru, aether, likőr, bor, sőrült márványlap, Calmuc boríték stb. nyilvános elárverezése Arad állomásunkon lévő tömegáru raktárban 1904. évi márczius hó 28-án délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

Az állomásfőnök h.
Bakos.

Alapított 1860.

Münz I. Arad

A legdivatosabb
 remek izlésű
 nyakkendőket

kirakatomban sziveskedjék megtekinteni. 767

Telefon 218.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.
 ad. 3 vizj. 1178-1904. pm.

Hirdetmény.

Az aradi villamossági részvénytársaság az általa létesítendő közműhely árnyékszéki ürlékének az élővíz csatornába leendő elvezetését szándékozván, ezen vízművek engedélyezése iránt folyamodott. Az ide vonatkozó kérvényt, műszaki terveket, kulturmérnöki szakértői észrevételeket, valamint a tisztí főorvos véleményes előterjesztését ennek folytán folyó évi márczius hó 20-tól számítandó 30 napra hivatalos helyiségemben közszemlére kiteszem, egyben a kérelem tárgyalására folyó évi április hó 27-ének d. e. 10 óráját a városháza tanácstermében való találkozással kiűzöm.

Miről Arad szab. kir. város, Tornyos és Battonya községek közönségét értesitem s felkérem, miszerint jelen határozatomat kifüggesztés útján kihirdetni sziveskedjenek. Hasonlólag a kérelmező társulatot, a mezőhegyesi állami ménes birtok igazgatóságát, a szárazéri ármentesítő társulatot, s a IX. ker. kulturmérnöki hivatalt s az egyéb érdekeltet azzal értesitem miszerint jogukban áll esetleges ellenvetéseiket akár a tárgyalás előtt írásban, akár a tárgyaláson szóval előadni.

Arad, 1904. é. i. márczius hó 17.

Institoris,
 polgármester.

Ügynökök

intelligens megjelenésű beszélő tehetséggel bírók **fix fizetés** és jutalék mellett

felvétetnek

az „Első Leánykiházasítási Egylet, m. sz. gyermek és életbiztosítási intézet Aradi vezérügynökségénél

Berger József,

Andrássy-tér 8. 681

Van szerencsém a n. érdemű közönséget arról értesíteni, hogy eredeti csomagolásban oly

Csukamájolajat

hozok forgalomba, mely egy új eljárás szerint légritkított térben lesz a frissen fogott csukák májából, az erre a célra berendezett hajókban előállítva B

csukamájolaj

nagyban különbözik az árubelítől, világos-sárga és a lehetőségig szagtalan.

JAVALVA: Tüdő, mell és gégebetegségek, görvéllykór (scrophula) ellen, valamint gyenge egyének, különösen gyermekeknek, mint vértisztító és javító.

Es a csukamájolaj könnyen resorbeálható, ezért gyermekek és gyenge egyének igen jól tűrik, miért is orvosi autoritások mint a test súlyát gyarapítót és vértisztítót legjobban ajánlják.

Egy üveg ára 2 korona.

Lakások, beteg- valamint gyermekszobák levegőjének tisztítására ajánlok

ozon fenyő illatot

B fenyő illatból pár cseppet forró vízzel telt edénybe öntünk, mi által a levegő üde físsé lesz, akár csak a fenyves erdőké.

Egy adag 1 korona.

Szoba illatok: Rózsa, Rezeda, Orgona, Heliotrop, Viola, Gyöngyvirág.

Papier de Armenie

pompás és csodás illatu füstölő papír egy adag 40 fillér. — Illatszerrek nagy választékban.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszerész és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Telefon 111. szám. 121

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1245-1904. pm.

Hirdetmény.

A szárazéri ármentesítő és belviz levezető társulat az arad-pécskai csatornán a prohászka és horzós dűlőbéli fahidaknak betonhidakkal való kicserélhetése iránt folyamodván, az ide vonatkozó terveket 15 napi közszemlére folyó évi márczius hó 25-től hivatalos helyiségemben ezennel kiteszem, egyben a közigazgatási bejárás határidőjéül folyó évi április hó 25-ének d. e. 10 óráját a városháza tanácstermében való találkozással kiűzöm.

Egyben a IX. ker. kulturmérnöki hivatal 872-1904. számú véleményes előterjesztése alapján értesitem a kérelmező társulatot, miszerint a benyújtott tervek a földmivelésügyi és kereskedelemügyi ministeriumok részéről leküldött és a közszemlére kitett iratok közt levő rendeletek kívánalmainak meg nem felelnek s így a társulatot utasítom, miszerint a közigazgatási bejárás idejére ezen rendeleteknek megfelelő terveket nyújtson be.

Erről a szárazéri társulatot, a városi mérnöki és m. kir. állam-építészeti hivatalt, a IX. ker. kultur mérnöki hivatalt, Arad, szab. kir. város közönségét véltiv mellet, a szomszédos földbirtokosokat pedig hirdetményileg értesitem és meghívom.

Arad, 1904. évi márczius hó 16.

Institoris,
 polgármester.

Üzlet áthelyezés.

Mélyen tisztelt megrendelőinknek, üzletbarátainknak és a nagyközönségnek ezennel szíves tudomására hozzuk, hogy 28 év óta fennálló

kárpitos és bútorkészítő műtermünket

a Szabadság-téri Nádasdy házból

Forray-utca 6. szám alá

(saját ház)

helyeztük át, a hol állandó nagy raktárt tartunk tapotákban, mindennemű stílusú bútorokban, melyek rajz szerint is készíttetnek.

Tekeasztalok behuzása egy helyben, mint vidéken. — Szolid és pontos kiszolgálás!

A nagyközönség további szíves pártfogását kéri kiváló tisztelettel

680

Berán Antal és Fia.

Legtinomabb

illatszerek

és locsoló-vizek

dus választékban a legkülönbözőbb illatokban és árakon.

Illatszerek izléses csinos eredeti kiállításban, valamint kimérve.

TOJÁSFESTÉKEK.

FÖLDES KELEMEN

758

gyógyszertárában.

Árlejtési hirdetmény.

Aradvármegye törvényhatósága által 11644 kor. 55 fillér költségvetés mellett a körjegyzői lak ujjáépítése engedélyeztetvén, annak vállalkozás utjának biztosítására a szóbeli árlejtés Ménésen, a körjegyzői irodában folyó évi márczius hó 24-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Erről a vállalkozni óhajtok azzal értesítetnek, miszerint bánatpénz címén 10% teendő le, s hogy az építési terv és költségvetés, valamint a feltételek a körjegyzői irodában tekinthetők meg.

Ménés, 1904. évi márczius hó 17-én.

Kovacsevits György,

körjegyző.

888

Nagyságos asszony!

LÁTOGASSA MEG

HOFFMANN SÁNDOR divatüzletét, ott kaphatók a legszebb ruha-szövetek, fekete és színes, remek blouse kelmék, legújabb batisztok, zephyrek és selymek, kitűnő vásznak. Legnagyobb választék ruha-diszekben, csipkék és gombokban.

Vidékre mintákat készséggel küldök.

HOFFMANN SÁNDOR

Arad, Színház-épület. 766

Mindenkinek saját érdeke

aki a tavaszi idényre

divatos és izléses férfi-, fiu- vagy gyermekruhát akar vásárolni, az ne mulassza el az alkalmat és szerezzé be szükségletét

FRANK LEÓ

férfi-ruha áruházában Aradon, Andrássy-tér 9. sz.,

(az új minorita-templom átellenében), hol most az új idény beálltával dus választékú raktár áll a legolcsóbb és legszolidabb árak mellett a t. vevőközönség részére felhalmozva.

Mérték szerinti megrendelések a legújabb szövetekből és legdivatosabb kivitelben

saját műhelyemben készül, úgy, hogy a legkényesebb izlést is minden tekintetben kielégít.

Állandó nagy raktár hazai és külföldi szövetekben.

Szolid elv!

Figyelmes kiszolgálás!

Olcsó árak!

769

A kinek

hazateleg kiján

hazateleg, nevelőre, ügyvezetőre, könyvelőre, segédre, ispanra, gazdatisztára, kulcsárra, vintzellőre, kertészre, kulcsárnőre, gazdaszónyira, szakácsnőre, szobalányra, házi- vagy irodaszolgárra, pénzeszedőre, hámmesterre, sőt-re van szüksége

Aki

eladni kíván

butort, szongert, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást stb., vagy

Aki

berbeadni kíván

birtokeket, házat, vadászterületet, halászatot, telket, kocsi, lovat,

Aki

mindezeket, vétel vagy bérbevitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célját, ha az

"ARADI KOZLONY"

kis hirdetési

rovatát használja.

Weitzer János toll.

Doboza 250 kor. 40 fil.
Nikkellezett aczélből. 250
Kapható: Ingusz I. és Fianál.
Telefon 517.

Pöltenberg Ernő-utca 18.

számu ház, igen előnyös feltételek mellett eladó. 745

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságnál.

Ferencz-tér 6. szám

alatt 8 utcai szoba egy előszobával és mellékhelyiségekkel együtt április 15. vagy május 1-től kiadó. Bővebbet ugyanott. 883

Fűszer

és egyéb szakmának alkalmas teljesen új átványok azonnal olesón eladók. Kohan E. és Társa Battonya. 885

Jó állapotban lévő szélmalom,

mely teljes működésben van Arad-megye Kurtics községben, örök áron eladó. Értekezhetni Rác István urnál, Kurticsen. 884

Elsőrendű szakember

az épület, portál és butor asztaloságban, önállóságát céljából tökével rendelkező társat keres. Ajánlat kéréstik „Munka” jellegével a kiadóhivatalba. 901

MÓR 70 Kunerol

(Cocusdiózsir) fehér és vörös husvétli bor, szilviorium, törköly, ugy-szintén mindenféle husvétli fűszer-czikkek, a legjobb minőségben és legegésőbb árban kaphatók Rothstein Mór fűszerkereskedésében Arad, Szabadság-tér 3. szám. — Telefon szám 850. 889

Ferencz-tér 6. sz.

alatt egy utcai lakás, 8 szoba és veranda 1. májustól kiadó. 890

Seiler Bertalan

passományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle passományos és gombkötő árúban,

u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok, selyem Ponponok és zsaníliaiban.

Elvállal 526

minden e szakba vágó munkát, a legjutányosabb árak mellett.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetített házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 76

ALAPITTATOTT 1890.

Minden fájdalom nélkül biztos hashajtó szer az

ALVO tableta.

Az „Alvo” az egyedüli biztos szer, melynek használatával rendszeresített állandó széketétel ideztetik elő. Mint gyomor-erősítő és gyomortisztító nélkülözhetlenné válik.

Kiváló tulajdonsága, hogy puha, a mi által nemcsak hogy a gyomorban könnyen és gyorsan feloldódik, hanem a kívánt hatás is sokkal gyorsabban következik be, mint ehhez hasonló készítményeknekél.

Ize rendkívül kellemes és édes, gyermekek nagy előszere-tettel veszik.

Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Egy doboz ára 90 fillér.

Figyelmeztetés: Alvo tablettáink törvényesen védve van-nak. — Utánzókat szigoruan büntettetnek.

Kapható az egyedüli készítőnél:

HÁJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában az „Isteni Gondviseléshez”

ARAD, Andrassy-tér 22, a megyeházzal szemben.

Schweidel József-utca

18. számú házban két szoba, 1 konyha, 1 pince és egy nagy ujonnan épült istálló 6—8 lónak megfelelő, április 2-ától kezdve kiadó. Értekezhetni Dürr Gusztáv fűszer és csomoge kereskedésében, József főnerczeg ut 2. 771

BUTOR

— csak jó minőségű —

legjutányosabb árban

kapható

Varga József

asztalos mesternél 663

Arad, Kápolna-u. 6/a.

Prágai sonka

legfinomabb minőség 2 1/2.—6 Ko. sulyu darabokban kilóját 1 korona

88 filléért utánvételt küld

V. MIŠKOVSKÝ

nagybentes üzlete 676

Prága, 183/1. Liliengasse.

Kriszta Nikodém

épület és diszmű bádogos.

Aradon, Kossuth-utca 21. szám

(szembe az iskolával).

Elvállal minden az épület és diszmű bádogos szakmába vágó új és javítási munkákat. u. m. 455

horgony és domborműveket,

fürdő kádakat

konyha berendezések

elkészítését jutányos árak pontos kivitel mellett.

Aki egy csésze jó teát óhajt élvezni, kérje mindenütt a világ legjobb és legfinomabb tea-ját, és az az

INDRA TEA,

mely Chinának, Indiának és Ceylonnak legfinomabb tea keveréke. — Valódi csak eredeti osomagolásban.

Raktárakat a hirdető táblák mutatják. 240

Főraktár: Fejér Gyula, Arad.

M. kir. szabadalmazott

Tűzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek gyári árakon. A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

K u t a k

a hozzávaló csövekkel gyári árban

Hönig Frigyes

harangöntőnél 86

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogad-tatnak.

Legujabb
Tavaszi

NŐI FELÖLTŐK

Angol női
Kawelock

Köpenygallér.

Leány-és gyermek-felöltők.

Legujabb szabásu

D i v a t a l j a k
és ingblousok

710

rendkívül nagy választékban

STERN M. A. női felöltő
áruházában

Aradon, Andrassy-tér, az új Minorita templommal szemben.

Alapítotott 1875.

Városi és megyei telefon 238.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

ALAPITTATOTT 1845.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

Neumann M.

csász. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu-, gyermek- és leányka-ruha telepe
ARADON, a „Fehér Kereszt“ mellett.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb minőségű kész árukban.

Teljes férfi öltönyök:

Sacco öltöny csikozott vagy mintázott szövetből	26-30	koronáig
Divatos csikozott v. mintázott cheviotból	35-50	"
Zsolnai kék cheviot admiral	30-44	"
Legujabb divatszövetekből	36-50	"

Férfi felöltők:

Sötét szürke vagy drapp coachmen	24-36	"
Finom cheviotból fekete vagy kék	24-50	"
Sötétszürke angol cheviotból	30-50	"
Sötétszürke és csikozott double szövetből	34-44	"

Fiu öltönyök:

Tengerész costumök kék cheviotból	14-20	koronáig
Szürke, kék vagy drapp kamarnból	14-22	"
Iskola öltönyök zsolnai egyszínű vagy mintázott cheviot	10-18	"
Vadász öltöny szürke lodenből	16-24	"
Fiu öltöny térd nadrággal csikos szövetből	16-25	"
Fiu öltöny hosszú nadrággal, csikos szövetből	22-35	"
Fiu felöltő sötét kék és drapp színben	13-18	"

738

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek.